

HAKİKAT'te Bu Ay:

[TAKDİM](#)

BAŞYAZI

"İnsanları Allah'a Çağırın, Kendisi de Sâlih Amel İşleyen ve 'Doğrusu Ben Müslümanlarımdım!' Diyen Kimseden Daha Güzel Sözlü Kim Olabilir?"
(Fussilet: 33)

"İçinizde İnsanları Hayra Çağırın, İyilikleri Emreden, Kötülükten Sakındıran Bir Topuluk Bulunsun. İşte Onlar Gerçek Kurtuluşa Erenlerdir."
(Âl-i imrân: 104)

"Rabb'inin Yoluna Hikmetle, Güzel Söz ve Nasihatla Dâvet Et." (Nahl: 125)

İMANA DÂVET ve İMANA DÂVET İÇİN GÖNDERİLENLER

[Dâvetin Mâhiyeti](#)
[Hidayet Rehberleri Peygamberler](#)
[Vâris-i Enbiyâ](#)
[Gönderilenler](#)

[Dâvetçi Mümin'in Kıssası](#)
[Uyarılara Kulak Vermeyenlerin Âkıbeti](#)

/ İsmail Yavuz

TÂRIK SÛRE-İ ŞERİF'İNİN TEFSİRİ

[Ayırt Edici Kesin Söz](#)

HAZRET-İ MUHAMMED ALEYHİSSELÂM

[Mağaradan Hareket](#)

Bir Perşembe akşamı geldikleri mağarada, Kureyş'in arama işi bitinceye kadar üç gün üç gece gizlendiler.

EVLİYÂ-İ KİRAM -kaddesallahu Esrârehüm- Hazerâtı'nın "Hâtemü'l-Evliyâ" Hakkındaki Beyan ve İfşaatları (97)

[Muhammed Ca'fer Ed-Dimeşkî -kuddise sırruh- \(1\)](#)

Allah-u Teâlâ'nın Sevgililerinin İfşaatlarına İzah ve Açıklamalar (32)

[Muhyiddîn İbnü'l-Arâbî -Kuddise Sırruh- \(21\)](#)

"Seniyye amelîne ve 'En ulu tecellî'ye göre, Peygamber'in sahâbesinden herhangi bir kişiyi öne geçirmiş olan şey, sana has kılınan zamanda, senin ihvânın arasında da meydana gelince, senin zamânın onların zamânıyla birleşir ve artık onların yoldaşı cümlesinden olursun!"
("Ankâ'-i Muğrib fi Ma'rifeti Hatmü'l-Evliyâ", s. 18)

TASAVVUF'UN ASLI HAKİKAT VE MARİFETULLAH İNCİLERİ (12)

["Mahviyet"](#)

Allah öyle bir Allah ki, hayatım boyunca bir nimetine bile şükrümü ifa edemem. Nimetlerinin birinin dahi suâlîne cevap veremem. Meğer ki hesapsız kerem edip bağışlasın. Allah-u Teâlâ'yı anamadığımı, ibadet edemediğimi, bilmeye de imkân olmadığını ifade etmek istiyorum.

İSLÂM İLMİHALİ

[Hidayet ve Dalâlet](#)

Hidayet Allah-u Teâlâ'nın, kendi zâtını bilmek için lütuf ve keremi ile kullarında halkettiği muvaffakiyettir. Hidayetin zıddı dalâlettir. Dalâlet doğru yoldan sapmaktır. Hidayetin neticesi iman, dalâletin neticesi ise imansızlıktır.

GÜNDEM

[Hararet Artıyor! / Uğur Kara](#)

Şimdi dünyanın ahvali bu. Bu tehlikelerin merkezinde de bildiğiniz gibi Ortadoğu ve Türkiye var. İran harbi ve Kuzey Irak meselesi dananın kuyruğunun kopacağı yerler olarak tahmin edilebilir.

TARİHTEN SAYFALAR

[Bursa "Harp"le mi, "Sulh"le mi Fethedildi? / Hakan Yılmaz](#)

Mevcut kaynaklar dikkatle incelendiğinde açıkça görülür ki; her iki rivâyetin de dışarıdan çelişkili gibi görünmesi, aslında kaynakların dikkatle gözden geçirilmemiş olmasından ve aralarında ciddi bir bağ kurulamamasından ileri gelmektedir.

EĞİTİM

[Yanırlara Dönüşen Kaygılarımız / Canan Büşra Kara](#)

| [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

Bismillahirrahmanirrahim

"Allah-u zül-celâl vel-kemâl Hazretleri'ne; O'nun sevdiği ve beğendiği şekilde bitmez-tükenmez hamd-ü senâlar olsun.

Peygamberimiz Efendimiz'e, onun diğer peygamber kardeşlerine, hepsinin Âl ve Ashâb-ı kiram'ına, etbâına, ihsan duygusuyla kıyamete kadar onlara tâbi olup izinden gidenlere; sonsuzların sonsuzuna kadar salât-ü selâmlar olsun."

Muhterem Okuyucularımız;

"Çağırnak" mânâsına gelen "Dâvet" kelimesi, terim olarak hususiyetle "İslâm dinine ve İslâm dininin esaslarının uygulanmasına çağrı" mânâsına gelmektedir.

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Kur'an-ı kerim'de **"Allah'ın dâvetçisi"** mânâsına gelen **"Dâiyallah"** olarak vasıflandırılmıştır.

"Ey kavmimiz! Allah'a çağırnak (Muhammed'e) uyun ve ona iman edin ki Allah da sizin günahlarınızı bağışlasın ve sizi can yakıcı azaptan korusun." (Ahkâf: 31)

Onun size yaptığı iman çağrısını kabul edin ki, en şiddetli cehennem azabından sizi kurtarsın.

Peygamber'e gereken, yükümlü olduğu tebliğ vazifesini yapmak, bu ilâhi dâveti duyanlara gereken de, yükümlü oldukları şekilde ona inanmak, dinlemek, itaat etmek ve emirlerine uymaktır. Zira Allah-u Teâlâ ve O'nun yüce Resul'ü mutlaka iyiyi ve doğruyu emreder.

"Eğer yüz çevirirlerse, biz seni onların üzerine bekçi göndermedik. Sana düşen yalnız tebliğ etmektir." (Şûrâ: 48)

Nitekim Ebu Hureyre -radiyallahu anh-den rivayet edilen bir Hadis-i şeriflerinde Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz şöyle buyurmuşlardır:

"Benim misâlimle sizin misâliniz şu temsile benzer: Bir adam var ateş yakmış. Ateş etrafı aydınlatınca pervaneler (gece kelebekleri) ve aydınlığı seven bir kısım hayvanlar bu ateşe kendilerini atmaya başlarlar. Adamcağız onları kurtarmaya (mâni olmaya) çalışır. Ancak hayvanlar galebe çalarak çoklukla ateşe atılırlar. Ben (tıpkı o adam gibi) ateşe düşmemeniz için belinizden yakalıyorum, ancak siz ateşe ateşe koşuyorsunuz." (Buhârî, Müslim)

Allah-u Teâlâ, Peygamber Aleyhimüsselâm Efendilerimiz'den sonra da peşpeşe vekillerini gönderdi. Her asırda ikaz ve irşadda bulunduru.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şeriflerinde buyururlar ki:

"Allah-u Teâlâ bu ümmete, her yüzyıl başında dinini yenileyecek bir müceddid gönderir." (Ebu Dâvud)

Bunlar yüz senede bir, vazifeli olarak gönderilmiş olanlardır. Fitne ve fesadın arttığı bir zamanda Allah-u Teâlâ sevdiği ve seçtiği kullarından birini gönderir, o ifsadı kaldırır.

Fakat her yüzyıl başında gönderilenlerden ziyade, bin senede bir gönderilenler de vardır, bin seneden sonra gönderdiği ikinci bin yılın müceddidi onlara katıyyen benzemediği için ona ayrı bir ilim verilmiştir. Ona verilen kemâlât çok büyüktür. Yüz senede bir gönderilenlerle bin seneden sonra gönderilen arasındaki farkın büyüklüğü buradan doğmaktadır.

Bir diğer Hadis-i şeriflerinde şöyle buyuruyorlar:

"Ümmetimin âlimleri benî İsrâil'in peygamberleri gibidir." (K. Hafâ)

Resulullah Aleyhisselâm'a emir buyurulan tebliğ vazifesi, dini tebliğe ve tazelemeye memur oldukları için, bu peygamber vârislerine de şâmidir.

Hususiyetle bu âhir zamanda durum çok daha korkunçtur. Son sayılarımızda arzettiğimiz hakikatlere, Âyet-i kerime ve Hadis-i şeriflere dikkat ederseniz bu zamandaki insanların ve imanların bu korkunç durumlarını daha iyi kavramış olursunuz.

İşte bütün bu neşriyat, bu ateşe düşülmemesi için bir davettir. İçimizden kopup gelen bir haykırmadır. "Ey insanlar! Ey müslümanlar! Nereye gidiyorsunuz? Neresi için çalışıyorsunuz?"

"Asıl hayat, ahiret yurdundaki hayattır. Keşke bilmiş olsalardı." (Ankebût: 64)

"Onlar dünya hayatının yalnız görünen dış kısmını bilirler. Ahiretten ise tamamen habersizdirler." (Rûm: 7)

Allah-u Teâlâ işte bizi bu gerçek ve sonsuz hayattan haberdar etmek için, imtihanımızı imanla vermemiz için davetçiler göndermiş ve bizi onlara iman etmekle mükellef kılmıştır.

Bu hakiki davetçilerin insanları imana davet etmeleri, ebedî kurtuluşları için bir çırpını gibidir. Çünkü onlar ahiretten haberdar edilmişlerdir. Bu günümüzü ve ebedî hayatı bir hayat çizgisi gibi temaşa ederler. Bizi ateşten korumak için, kurtarmak için kendilerini feda edercesine gayret gösterirler.

Bâki esselamü aleyküm ve rahmetullah...

"İnsanları Allah'a Çağırın, Kendisi de Sâlih Amel İşleyen ve 'Doğrusu Ben Müslümanlardanım!' Diyen Kimseden Daha Güzel Sözlü Kim Olabilir?" (Fussilet: 33)

"İçinizde İnsanları Hayra Çağırın, İyilikleri Emreden, Kötülükten Sakındıran Bir Topluluk Bulunsun. İşte Onlar Gerçek Kurtuluşa Erenlerdir."
(Âl-i imrân: 104)

"Rabb'inin Yoluna Hikmetle, Güzel Söz ve Nasihatla Dâvet Et." (Nahl: 125)

İMANA DÂVET ve İMANA DÂVET İÇİN GÖNDERİLENLER

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Kur'an-ı kerim'de **"Allah'ın dâvetçisi"** mânâsına gelen **"Dâiyallah"** olarak vasıflandırılmıştır.

"Ey kavmimiz! Allah'a çağırın (Muhammed'e) uyun ve ona iman edin ki Allah da sizin günahlarınızı bağışlasın ve sizi can yakıcı azaptan korusun."
(Ahkâf: 31)

Onun size yaptığı iman çağrısını kabul edin ki, en şiddetli cehennem azabından sizi kurtarsın.

"Allah'a çağırın (Muhammed'e) uymayan kimse bilsin ki, Allah'ı yeryüzünde âciz bırakamaz. Kendisinin O'ndan başka dostları da bulunmaz. İşte onlar apaçık bir sapıklık içindedirler." (Ahkâf: 32)

Onlar hidayetten mahrum kalmış kimselerden başkası değildirler.

Her müslümanın bildiği ve iman etmekle mükellef olduğu bir hakikat vardır ki; "Ölüm" bir yok oluş değil, başka bir hayata, gerçek ve sonsuz hayata intikaldir.

Hepimiz dünya denilen bu mekândayız. Görünüşte herkes aynı havayı soluyor. Ancak kimisi "iman hayatı" yaşıyor, kimisi "küfür hayatı" yaşıyor. Son nefesine göre de ahirette iki mekândan birisinde yaşayacak: Ya ebedî cennet hayatı, yahut ebedî cehennem hayatı.

"Fakat siz dünya hayatını (ahirete) tercih ediyorsunuz. Halbuki ahiret hayatı daha hayırlı ve daha sürekli." (A'la: 16-17)

Oysa insanların büyük kısmı ahiret hayatından gafilidir. *"Müslümanım!"* diyenlerin dahi ekserisi gafilidir.

"Onlar dünya hayatının yalnız görünen dış kısmını bilirler. Ahiretten ise tamamen habersizdirler." (Rûm: 7)

Allah-u Teâlâ işte bizi bu gerçek ve sonsuz hayattan haberdar etmek için, imtihanımızı imanla vermemiz için davetçiler göndermiş ve bizi onlara iman etmekle mükellef kılmıştır.

Bu hakiki davetçilerin insanları imana davet etmeleri, ebedî kurtuluşları için bir çırpınış gibidir. Çünkü onlar ahiretten haberdar edilmişlerdir. Bu günümüzü ve ebedî hayatı bir hayat çizgisi gibi temaşa ederler. Bizi ateşten korumak için, kurtarmak için kendilerini feda edercesine gayret gösterirler.

Nitekim Ebu Hureyre -radiyallahu anh-den rivayet edilen bir Hadis-i şeriflerinde Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz şöyle buyurmuşlardır:

"Benim misâlimle sizin misâliniz şu temsile benzer: Bir adam var ateş yakmış. Ateş etrafı aydınlatınca pervaneler (gece kelekleri) ve aydınlığı seven bir kısım hayvanlar bu ateşe kendilerini atmaya başlarlar. Adamcağız onları kurtarmaya (mâni olmaya) çalışır. Ancak hayvanlar galebe çalarak çoklukla ateşe atılırlar. Ben (tıpkı o adam gibi) ateşe düşmemeniz için belinizden yakalıyorum, ancak siz ateşe ateşe koşuyorsunuz." (Buhârî, Müslim)

Hususiyetle bu âhir zamanda durum çok daha korkunçtur. Son sayılarımızda arzettiğimiz hakikatlere, Âyet-i kerime ve Hadis-i şeriflere dikkat ederseniz bu zamandaki insanların ve imanların bu korkunç durumlarını daha iyi kavramış olursunuz.

İşte bütün bu neşriyat bu ateşe düşülmemesi için bir davettir. İçimizden kopup gelen bir haykırmadır. "Ey insanlar! Ey müslümanlar! Nereye gidiyorsunuz? Neresi için çalışıyorsunuz?"

"Asıl hayat ahiret yurdundaki hayattır. Keşke bilmiş olsalardı." (Ankebût: 64)

Kur'an-ı kerim'de Firavun devrinde yaşayan bir mümin kişinin Hakk ve hakikata yaptığı davetin hikayesi anlatılırken bu mümin kişinin şöyle dediği haber verilmiştir:

"İman eden adam dedi ki:

'Ey kavmim! Siz bana uyun ki size doğru yolu göstereyim.

Ey kavmim! Bu dünya hayatı ancak geçici bir menfaatten ibarettir. Ahiret ise, devamlı olarak durulacak yerdir.'" (Mü'min: 38-39)

Biz de ahiret hayatını duyurmaya ve imanları kurtarmaya gayret ediyoruz.

"Allah'tan korkanlar için ahiret daha hayırlıdır." (Nisâ: 77)

Bu Allah-u Teâlâ'nın beyanıdır. Dünya hayatı geçicidir, yok olmaya mahkûmdur.

"İyi bilin ki dünya hayatı bir oyun, bir eğlence, bir süstür. Aranızda övünme ve daha çok mal ve evlât sahibi olmak isteğinden ibarettir. Bu, tıpkı bir yağmur gibidir ki, bitirdiği şeyler ekicilerin hoşuna gider. Sonra o bitki kurur, sapsarı olduğu görülür, sonra çer çöp olur. İşte hayatı bu şekilde olan kimse için ahirette şiddetli azap, müminler için ise, Allah'ın mağfireti ve rızâsı vardır. Dünya hayatı insanı oyalayan aldatıcı bir zevkten başka bir şey değildir." (Hadîd: 20)

"Siz geçici dünya malını istiyorsunuz. Oysa Allah ahireti kazanmanızı istiyor." (Enfâl: 67)

Dâvetin Mâhiyeti:

"Çağırma" mânâsına gelen **"Dâvet"** kelimesi, terim olarak hususiyetle **"İslâm dinine ve İslâm dininin esaslarının uygulanmasına çağrı"** mânâsına gelmektedir.

"Dâvet" mefhumu Kur'an-ı kerim'de muhtelif Âyet-i kerime'lerde değişik ifadelerle belirtilmektedir:

1. "İslâm'a dâvet":

"İslâm'a dâvet edilirken Allah'a karşı yalan uydurandan daha zâlim kim olabilir?" (Sâff: 7)

Böyle birisinden daha zâlim hiç kimse elbetteki olamaz.

2. "İmana dâvet":

"Peygamber sizi Rabb'inize iman etmeye dâvet ettiği halde ne diye Allah'a iman etmiyorsunuz?" (Hadîd: 8)

Halbuki o sizi en kuvvetli delillerle irşad etmeye çalışıyor. Dünya saâdetine, ahiret selâmetine ermenizi istiyor.

3. "Allah yoluna dâvet":

"Rabb'inin yoluna hikmetle, güzel söz ve nasihatla dâvet et." (Nahl: 125)

Hidayete ermeleri için teşvikte bulun. Kalplerinin içine ulaşacak şekilde etkili sözlerle onlara nasihat et.

4. "Allah'ın Kitab'ına dâvet":

"Kendilerine Kitap'tan bir nasip verilenleri görmedin mi? Aralarında hüküm vermek üzere Allah'ın kitabına çağırılıyorlar da, sonra onlardan bir grup yüz çevirerek dönüyorlar." (Âl-i imrân: 23)

Onlar Kitab'ın hükmüne uymanın gerekli olduğunu bildikleri halde, Kitab'a uymaya yanaşmıyorlar.

5. "Hayra dâvet":

"İçinizde insanları hayra çağırın, iyilikleri emreden, kötülükten sakındıran bir topluluk bulunsun. İşte onlar gerçek kurtuluşa erenlerdir." (Âl-i imrân: 104)

Hayra dâvet, birliğin ve İslâm'ın esasıdır. İyiliği emretmek ve kötülüğe engel olmak da bunun önemli bir kısmıdır.

6. "Kurtuluşa dâvet":

"Ey kavmim! Bu başıma gelen nedir? Ben sizi kurtuluşa çağırıyorum, siz beni ateşe çağırıyorsunuz!" (Mümin: 41)

Ben sizi cennete götüren imana dâvet ediyorum, siz ise beni cehenneme götüren kâfirliğe dâvet ediyorsunuz.

7. "Cennete dâvet":

"Allah esenlik yurdu olan cennete çağırır." (Yunus: 25)

Gerçek şenlik ve esenlik cennetlerdedir. Sonu gelmeyen hayat, ihtiyaç bırakmayan zenginlik, zillete yer vermeyen şeref ve itibar ancak cennette mevcuttur.

8. "Hayat kaynağına dâvet":

"Ey iman edenler! Allah ve Peygamber'i sizi, size hayat verip canlandıracak şeylere çağırıldığı zaman icâbet edin!" (Enfâl: 24)

Resulullah Aleyhisselâm'ın dâveti Allah-u Teâlâ'nın dâveti demektir. Çünkü Resulullah Aleyhisselâm Allah-u Teâlâ'nın emri ile bu dâveti yapmaktadır.

.

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Kur'an-ı kerim'de **"Allah'ın dâvetçisi"** mânâsına gelen **"Dâiyallah"** olarak vasıflandırılmıştır.

"Ey kavmimiz! Allah'a çağırın (Muhammed'e) uyun ve ona iman edin ki Allah da sizin günahlarınızı bağışlasın ve sizi can yakıcı azaptan korusun." (Ahkaf: 31)

Onun size yaptığı iman çağırısını kabul edin ki, en şiddetli cehennem azabından sizi kurtarsın.

"Allah'a çağırın (Muhammed'e) uymayan kimse bilsin ki, Allah'ı yeryüzünde âciz bırakamaz. Kendisinin O'ndan başka dostları da bulunmaz. İşte onlar apaçık bir sapıklık içindedirler." (Ahkaf: 32)

Onlar hidayetten mahrum kalmış kimselerden başkası değildirler.

Ayrıca pek çok Âyet-i kerime'lerde Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz vazifesinin ancak **"Tebliğ"** olduğu zikredilmektedir.

"Resul'ün görevi sadece tebliğ etmektir. Allah neyi açıklayıp neyi gizlediğinizi bilir." (Mâide: 99)

Peygamber'e gereken, yükümlü olduğu tebliğ vazifesini yapmak, bu ilâhi dâveti duyanlara gereken de, yükümlü oldukları şekilde ona inanmak, dinlemek, itaat etmek ve emirlerine uymaktır. Zira Allah-u Teâlâ ve O'nun yüce Resul'ü mutlaka iyiyi ve doğruyu emreder.

"Eğer yüz çevirirlerse, biz seni onların üzerine bekçi göndermedik. Sana düşen yalnız tebliğ etmektir." (Şûrâ: 48)

Onları zorla inandırmakla yükümlü olmadığı gibi, İslâm'ı din olarak seçmemelerinin sebebi de kendisinden sorulmayacaktır. İman ederlerse menfaati, etmezlerse zararı ve mesuliyeti onlara aittir.

Bir Âyet-i kerime'de şöyle buyurulmaktadır:

"Biz, onlara vâdettiğimiz (azabın) bir kısmını sana göstersek de, yahut seni vefat ettirsek de, sana düşen ancak tebliğdir. Hesap görmek ise bize düşer." (Ra'd: 40)

Yani onlara vâdettiğimiz ceza ve azabın hepsi gerçekleşecek. Sen bazısını dünyada gözlerinle göreceksin da, hiç birini sana göstermeden seni bu dünyadan alacak olsak da, sen buna bağlı değilsin. Sen onların başına geleceği görüp görmeyeceğini düşünmeden vazifeni yapmaya devam et. Senin işin yalnızca tebliğ etmektir. Yaptıklarının cezasını vermek bize aittir. Binaenaleyh bu uğurda can vermek gerekse bile tebliğini yap, gerisini bize bırak.

.

İslâm'da savaşın "**Cihad**" diye adlandırılması, savaşın gayesinin insan öldürüp üstünlük sağlamak olmayıp, insanları Hakk'a ve hakikata dâvet etmek, onların doğruyu bulmaları için gerekli yolları açmaya ve engelleri ortadan kaldırmaya çalışmak olduğunu gösterir.

Zira cihadın ilk safhası dâvet olup, dâvet imkânının olması halinde silâhlı savaşa gerek kalmaz. Dâveti kabul edenler artık müslümanların kardeşleridir.

Hidayet Rehberleri Peygamberler:

Dünya ve ahireti insan için, insanı da kendisini tanımaları için yaratan Allah-u Teâlâ, bunun içindir ki ilk insanı ilk peygamber kılmış, insanlar arasından seçtiği ve görevlendirdiği peygamberleri vasıtası ile insanları varlığından haberdar etmiştir.

Âyet-i kerime'sinde şöyle buyuruyor:

"Biz peygamberleri müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik. Tâ ki, bu peygamberlerin gelişinden sonra insanların Allah'a karşı bahaneleri kalmasın." (Nisâ: 165)

Bu âyet-i kerime'de peygamberler gönderilmesinin insanlar için bir zaruret olduğu, daha sonra insanların: "Ey Rabb'imiz! Vaktiyle bize hükümlerini bildiren bir elçi gönderseydin de, bilmediklerimizi öğrenip onlara tâbi olsaydık, bu felâketler başımıza gelmeseydi!" gibi ortaya atacıkları bahanelere yer verilmeyeceği anlaşılmaktadır.

İnsan akl-ı selim sayesinde her ne kadar iyiliklerin faydalarını, kötülüklerin zararlarını idrak edebiliyorsa da, çoğunlukla insanlar onlardan gaflette bulunmaktadır. Dolayısıyla insanlar hak yolunu bilen, kendilerine o yola girmelerini emreden ve bu hususta teşvikte bulunan, muhalefet halinde uyarıcı bir öndere muhtaçtırlar. Çünkü insanlar kendi leh ve aleyhlerinde olan şeylerin bilgisini ancak aracılıyla alacak kabiliyette yaratılmışlardır.

İnsanlardan bir kısmı hem sapar hem de saptırırlar. Toplumun düzeni, ancak bunlara dur denilmesi ve hizaya getirilmeleri yoluyla mümkün olabilir.

Bir kısmı ise kısmen isabetli görüşlere sahiptirler. Bunlar doğru yola tam mânâsıyla ulaşamazlar. Bir şeyi elde ederlerse, pek çok şeyi kaçıırırlar. Bunlar kendilerini kemal mertebesine ulaşmış, rehber ihtiyacı olmayan mükemmel insanlar şeklinde görürler. Dolayısıyla onlara içerisinde buldukları cehaleti hatırlatmak ve onları uyarmak gerekir.

Allah-u Teâlâ'nın yüce hikmeti, zaman zaman hak ve hakikat bilgisine sahip üstün insanlardan birini göndermeyi gerekli kılar. Allah-u Teâlâ onların gönderilmesini insanların karanlıklardan aydınlığa çıkmaları için bir sebep kılar ve kullarına hem kalplerini hem de yüzlerini ona çevirmelerini farz kılar. Mele-i âlâ'da ona itaat eden ve ona katılan kimseye karşı hoşnutluk; karşı çıkan ve düşmanlık edene karşı ise lânet tahakkuk eder. Allah-u Teâlâ insanlara bu durumu haber verir ve gönderdiği kimselere uymalarını emreder. İşte bu zevât-ı kiram'a peygamber adı verilmektedir.

"Allah Azîz'dir, hükmünde hikmet sahibidir." (Nisâ: 165)

Hükmüne karşı gelinmez, yaptığını hikmetiyle sağlam yapar. Peygamber gönderip kitap indirmek de bu hikmetler arasındadır.

Allah-u Teâlâ peygamber gönderip de emir ve yasaklarını duyurmadıkça hiç bir ferde ve topluluğa azap etmez. Eğer edecek olsaydı onlar şöyle diyebilirlerdi:

"Ey Rabb'imiz! Bize bir peygamber gönderseydin de, böyle zelil ve rezil olmadan evvel âyetlerine uysaydık!" (Tâhâ: 134)

Bu duruma göre kıyamet günü hiç bir ferдин mâzeret beyan edip uhrevî mesuliyet ve felâketten kurtulması mümkün olmayacaktır.

Allah-u Teâlâ onları yol gösterici ve öğüt verici olmaları için bizzat kendisi terbiye etmiş, din ve dünya işlerinde önder kılmıştır. Onlar insanların en hayırlıları ve en seçkinleri, beşeriyetin ilk mürebbileridirler. Her biri birer numunedirler.

İnsanları Allah yoluna çağırdılar. O'nun emir ve yasaklarını dinlemeye ve itaat etmeye teşvik ettiler. Yoldan sapanların âkibetlerinin kötü olacağını, dünya saâdetinden ve ahiret selâmetinden mahrum olacaklarını haber verdiler. **"İşittik, itaat ettik!"** diyenleri a'lây-ı illiyyîn'e çıkardılar, söz dinlemeyenleri kendi halerine bıraktılar.

Üzerlerine aldıkları bu ağır vazifeden dolayı dünyevî hiçbir ücret ve herhangi bir karşılık beklemediler; Livechillâh, rızâen lillâh yaptılar. Almak için değil, vermek için; yaşamak için değil, yaşatmak için gönderilen bu mübarek hidayet kandilleri her türlü gösterişten ve debdebeden uzak oldular.

Yol onlarla aydınlandı, yön onlarla tayin edildi.

Sayıları 124 bini bulan bu seçkin rehberler, Rahmet-i ilâhî'nin birer tecellileridirler. Hâlik-ı azîmüšan'ı en iyi bilenler onlardır.

Âyet-i kerime'de şöyle buyruluyor:

"Geçmiş her ümmet için mutlaka bir uyarıcı peygamber gelip geçmiştir." (Fâtır: 24)

Kur'an-ı kerim'de isimleri geçen ve kıssaları az veya çok anlatılan peygamberler olduğu gibi, isimleri anılmayan ve kıssaları anlatılmayan peygamberler de vardır.

Âyet-i kerime'de şöyle buyruluyor:

"Bir kısım peygamberlerin kıssalarını sana daha önce anlattık, bir kısmını ise sana anlatmadık." (Nisâ: 164)

Acziyetlerini her zaman için itiraf eden, azamet-i ilâhî karşısında korkan ve titreyen bu peygamberler, insanları Allah-u Teâlâ'nın birliğine dâvet ve kul olmaya teşvik ettiler.

Vâris-i Enbiyâ:

Hiç şüphe yoktur ki Allah-u Teâlâ'nın rahmeti ve merhameti gadabından üstündür.

Âyet-i kerime'sinde:

"Rahmetim her şeyi kuşatmıştır." buyurmaktadır. (A'râf: 156)

O'nun rahmetinin dışında bir şey tasavvur etmek mümkün değildir. Hiç bir müslüman ve kâfir yoktur ki, dünyada O'nun rahmetinin ve nimetlerinin eserleri üzerlerinde bulunmasın.

Ebu Hüreyre -radiyallahu anh-den rivayet edildiğine göre Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuşlardır:

"Allah mahlûkatı yaratınca Levh-i mahfuz'daki, yani Allah katında Arş'ın üstündeki kitabına 'Muhakkak ki rahmetim gadabıma üstündür.' diye yazmasını (Kalem'e) emretti." (Buhârî. Tecrîd-i sarîh: 1319)

Binaenaleyh Allah-u Teâlâ kullarına bir ikram ve ihsan olarak peygamberler göndererek, o mübarek şahsiyetler vasıtasıyla sapanları yoluna dâvet etmiştir.

Âyet-i kerime'de:

"Her toplumun hidayet rehberi bir yol göstericisi vardır." buyruluyor. (Ra'd: 7)

Peygamberlerin dâvetinden uzak kalmış hiçbir topluluk yoktur.

•

Peygamber Aleyhimüsselâm Efendilerimiz'den sonra da peşpeşe vekillerini gönderdi. Her asırda ikaz ve irşadda bulundurdu.

Allah-u Teâlâ bu ümmetin çölağacı misali otlardan olmadığına, diğer ümmetler gibi yalnız kendi maslahat ve menfaati için değil, beynelminel bir vazife için çıkarıldığına işaret ederek Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurmuştur:

"Siz beşeriyet için meydana çıkarılmış en hayırlı bir ümmetsiniz." (Â-i imrân: 110)

Sizin bu faziletiniz Hakk katında malumdur ve Levh-i mahfuz'da yazılmıştır. Size bu lütfu bahşederek bütün ümmetlerden üstün kılmıştır.

"İyiliği emreder kötülükten vazgeçirmeye çalışırsınız ve Allah'a inanırsınız." (Â-i imrân: 110)

Bu efdal ümmetin bütün ümmetlerden üstün olması; tâbi oldukları âlicenap peygamberin bütün peygamberlerden hayırlı olmasından dolayıdır.

Allah-u Teâlâ bu ümmeti en seçkin ümmet yapınca; onlara dinlerin en mükemmelini, yolların en güzelini bahşetti. Her şeyin en iyisini lütfetti.

Hiçbir peygamberin ümmeti vâris-i enbiyâ mertebesine nâil olamamıştır. Yani hiçbir peygamberin ümmetine **"Emr-i bil-ma'ruf ve nehy-i anil-münker"** vazifesi verilmemiş, ancak bu vazife ümmet-i Muhammed'e tevdi ve ihsan buyurulmuştur.

Bir Âyet-i kerime'de şöyle buyurulmaktadır:

"İşte bundan ötürü sen onları tevhid'e, birliğe dâvet et ve emrolunduğun gibi dosdoğru ol. Onların heveslerine uyma!" (Şûrâ: 15)

Bunlar ümmet-i Muhammed'in öncüleridir.

Hiçbir ümmet yoktur ki arzularının peşine düşmesin; mide ve şehvetlerine bağlı olup, onlar için yaşayıp, onlar uğruna ölmesin.

Ümmet-i Muhammed'e gelince; bu ümmet insanların faydasına çıkarılıp **"Emr-i bil-ma'ruf ve nehy-i anil-münker"** yapan, Allah-u Teâlâ'ya gönülden inanıp O'nun uğruna cihad eden mümtaz bir ümmettir. Allah-u Teâlâ onları kullara tapmaktan kurtarıp Hakk'a kul olmaya, bâtıl dinlerin zulmünden kurtarıp İslâm'ın adaletine çıkarmak için göndermiştir.

Muhammed Aleyhisselâm'ın yolundan başka bütün yollar kapalıdır. Hidayet rehberi odur. Hazret-i Allah'a varan hedefe onun yolundan gidilir. O, hakikatin köprüsüdür. Kıyamete kadar gelecek insanların tamamı onun irşad sahası içindedir.

Kur'an-ı kerim her asra hitap ettiğine göre;

"Biliniz ki Resulullah aranızdadır." (Hucurât: 7)

"Size Allah'ın âyetleri okunurken ve aranızda O'nun Resul'ü bulunurken nasıl küfre dönersiniz?" (Âl-i imrân: 101)

Âyet-i kerime'lerinden o nurun kıyamete kadar bâki kalacağı anlaşılmiş oluyor. O ise Resulullah Aleyhisselâm'ın nurunu taşıyan vekilleridir.

Bir Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

"Allah-u Teâlâ bu ümmete, her yüzyıl başında dinini yenileyecek bir müceddid gönderir." (Ebu Dâvud)

Bunlar yüz senede bir, vazifeli olarak gönderilmiş olanlardır. Fitne ve fesadın arttığı bir zamanda Allah-u Teâlâ sevdiği ve seçtiği kullarından birini gönderir, o ifsadı kaldırır.

Bir diğer Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyuruyorlar:

"Ümmetimin âlimleri benî İsrâil'in peygamberleri gibidir." (K. Hafâ)

Resulullah Aleyhisselâm'a Mâide sûre-i şerif'inin 67. Âyet-i kerime'si ile emir buyurulan tebliğ vazifesi, dini tebliğ ve tazelemeye memur oldukları için, bu peygamber vârislerine de şâmindir.

Enbiyâ-i izâm Aleyhimüsselâm Hazeratı ümmetlerini kati delillerle Allah yoluna dâvet ettikleri gibi, Vâris-i enbiya olan ümmetin seçkinleri de halkı Hakk'a dâvet ederler, ahkâm-ı ilâhîyi takviye ederler. Onların tebliği daima kati delillere dayandırıldığından, onları yıkmak ve çürütmek imkânsızdır. Zanlarıyla karşı çıkanlar her zaman için zelim düşmüşlerdir.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurmaktadır:

"İçinizde insanları hayra çağıran, iyilikleri emreden, kötülükten sakındıran bir topluluk bulunsun. İşte onlar gerçek kurtuluşa erenlerdir." (Âl-i imrân: 104)

Hem kendileri kurtulur, hem de başkalarının kurtuluşuna vesile olurlar.

Diğer bir Âyet-i kerime'de ise şöyle buyuruluyor:

"İnsanları Allah'a çağıran, kendisi de sâlih amel işleyen ve 'Doğrusu ben müslümanlardanım.' diyen kimseden daha güzel sözlü kim olabilir?" (Fussilet: 33)

Âyet-i kerime her ne kadar Resulullah Aleyhisselâm ve onun Ashab-ı kiram'ı hakkında nazil olmuşsa da; basiret ile Allah'a dâvet eden dâvetçilerin de bu kapsama dahil olduğunda şüphe yoktur.

Allah'a dâvet en güzel sözdür.

Gönderilenler:

Allah-u Teâlâ bir takım kuvvetlere yemin ederek Âyet-i kerime'lerinde şöyle buyurmaktadır:

"Birbiri peşinden gönderilenlere andolsun ki!" (Mürselât: 1)

"Estikçe eserek (zararlıları) savurup atanlara andolsun ki!" (Mürselât: 2)

"(Hakikat) tohumlarını yaydıkça yayanlara andolsun ki!" (Mürselât: 3)

"(Hak ile bâtılın, hakikat ile dalâletin, doğru ile eğrinin) arasını ayırdıkça ayıranlara andolsun ki!" (Mürselât: 4)

"(Kalplerde) Allah'ın zikrini uyandıranlara andolsun ki!" (Mürselât: 5)

"Gerek (Allah'a yönelenleri) arıtmak, gerek (kötüleri) sakındırmak için olsun." (Mürselât: 6)

"Bilin ki size vaad olunan şeyler mutlaka olacaktır." (Mürselât: 7)

Kur'an-ı kerim'in 77. suresi, **"Gönderilenler"** mânâsına gelen **"Mürselât"** sûre-i şerifidir.

"Birbiri peşinden gönderilenlere andolsun ki!" Âyet-i kerime'si ile başlamaktadır. (Mürselât: 1)

Allah-u Teâlâ bu gönderilenlerin her türlü hayırlarla, iyiliklerle gönderildiğini beyan buyurmaktadır.

Âyet-i kerime'lerden açıkça anlaşılıyor ki, bütün bunların hepsi O'nun dilemesi ve göndermesi ile olur. Kimi ne ile gönderdi ise o vazifeyi yapar, hepsi de O'nun emri ile hareket eder. Zira yaramak da emretmek de Allah'a mahsustur. Bütün âlemleri dilediği gibi yönetmektedir.

•

Dünya bozulmaya yüz tuttuğu, fitne ve fesadın arttığı bir zamanda Allah-u Teâlâ sevdiği ve seçtiği bu kullarından birini gönderir.

Bu gönderilme hususunu size şöyle arz ederim: İsa Aleyhisselâm Antakya halkını Tevhid'e dâvet etmek için Havârilere'nden iki kişiyi göndermişti. Oranın halkı karşı çıkınca arkalarından bir Havârî daha gönderdi.

Allah-u Teâlâ bu hadiseyi Kur'an-ı kerim'inde şöyle haber veriyor:

"O zaman kendilerine iki elçi göndermiştik de onları yalanlamışlardı." (Yâsin: 14)

Elçiler onlara gelip kendilerini Hakk'a dâvet ettiklerinde, hiç düşünmeden reddettiler. Hatta üzerlerine saldırdılar ve hapsedtiler.

"Biz de bir üçüncü ile onları takviye edip desteklemiştik." (Yâsin: 14)

Bu üçüncü zât da o halkı aynı surette Tevhid'e dâvet etti. Daha önce gelen iki zâtı teyidde ve tasdikte bulundu.

Bu üç zât Antalya halkına:

"Gerçekten biz size gönderildik demişlerdi." (Yâsin: 14)

Dikkat edilirse onları görünüşte İsa Aleyhisselâm gönderdi, fakat Allah-u Teâlâ **"Biz gönderdik."** buyuruyor. **"Biz gönderdik."** buyurulması, İsa Aleyhisselâm tarafından gönderilmeleri de Allah-u Teâlâ'nın emriyle olduğundan dolayı olmuş oluyor.

Binaenaleyh bu gönderilenler Allah-u Teâlâ'nın emrini tebliğ ediyorsa, halkın onlara itaat etmesi gerekiyor. Niçin? Gönderilmiş olduğu için.

Onlara isyan eden, gönderene isyan etti demektir. Ahirette de bundan ötürü muhasebeye çekileceği şüphesizdir. "Ey kulum! Benim ahkâmım sana duyurulmadı mı? Benim ahkâmıma mı iman ettin, yoksa imamına mı iman ettin?"

Âyet-i kerime'de:

"İnsan sınıflarından her birini biz o gün imamlarıyla beraber çağıracağız." buyuruluyor. (İsrâ: 71)

Binaenaleyh hiç şüphe yok ki bu azgınları da yola getirmek için Allah-u Teâlâ bir ikazcı gönderir. Bu ikazcı O'nun tarafından gönderilir ve kıyamete kadar bunları eksik bırakmaz.

Cenâb-ı Fahr-i Kâinat -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in "Sehm-i nübüvvet" ve "Sehm-i velâyet"inden nasip alanlar Hakk iledirler ve Hakk'tan bahsederler.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde onları şöyle tarif ediyor:

"Yarattıklarımızdan öyle bir topluluk da vardır ki, onlar Hakk'a iletirler ve Hakk ile hüküm verirler." (A'râf: 181)

Onlar Resulullah Aleyhisselâmın nurunu taşıyanlar ve Allah-u Teâlâ'nın kudsî ruh ile desteklediği kimselerdir.

Onlar hem ahkâm-ı ilâhiyi tebliğ ederler, hem de Allah-u Teâlâ'nın onlara hususi duyurduğu ilmi yayarlar.

Onlar Allah-u Teâlâ'nın hüccetini ayakta tutmakla görevlidirler.

Nitekim Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

"Allah-u Teâlâ bu ümmete, her yüz yıl başında dinini yenileyecek bir müceddid gönderir." (Ebu Dâvud: 4391)

Fakat bin seneden sonra gönderdiği ikinci bin yılın müceddidi onlara katıyyen benzemediği için ona o ilim verilmiştir. Ona verilen kemâlât çok büyüktür. Yüz senede bir gönderilenlerle bin seneden sonra gönderilen arasındaki farkın büyüklüğü buradan doğmaktadır.

Nitekim İmam-ı Rabbânî -kuddise sırruh- Hazretleri bu hususa işaret ederek şöyle buyurur:

"Bilesin ki, her yüz başında bir müceddid gelip geçti. Ne var ki, yüz senelerin başında gelen müceddid ile, bin senenin başında gelen müceddid bir değildir. Bunların arasındaki fark, bin ile yüz arasındaki fark gibidir. Hatta daha da fazla..."

Müceddid o zâttır ki: O müddet içinde ümmete her ne gibi feyz varidatı gelirse onun vasıtası ile gelir. İsterse o vaktin kutupları, evtadı, ebdali ve nücebasi bulunsun." ("Mektûbât"; 317. Mektûb)

Yani bu zaman ayrı bir zamandır, ulü'l-azm peygamberlerin zamanı gibi bir zamandır. Allah-u Teâlâ ikinci bir devri açmıştır.

İşte beşeriyetin içinde bu ikinci ilimden yararlananlar bunlardır.

Bunlar Allah-u Teâlâ'nın kendi dinini ayakta tutmak için hüccet verdiği kimselerdir.

Diğer bir beyanları da şöyledir:

"Bu zât, geçmiş ümmetlerdeki ulü'l-azm peygamberlerin işini görür." ("Mektûbât"; 234. Mektûb)

Allah-u Teâlâ ulü'l-azm peygamberlerine vazife yaptırdığı gibi, bunları da vazifeli kılar ve dininin emirlerini hatırlatmaya, hidayetinin artırılmasına, nurunun yayılmasına vesile eder.

Hadis-i şerif'te geçtiği üzere yüz senede bir gelecek irşad memurları vardır. O devir başka idi, bu devir başkadır. Burada tarif edilen, bin senede bir gelecek olandır. Gelen ulü'l-azm peygamberin vazifesi ile geliyor. Artık o zaman geride kaldı, yeni zamanı tanıtmaya çalışıyoruz.

Bin seneye kadar hudut vardı, bin sene sonraki icraat ise budur. Ulü'l-azm peygamberleri gönderdiği gibi, ona denk olan vazifedarları da gönderir.

Bunlar bu devirdeki bozukluğu düzeltmek için gönderilmiştir. Ulü'l-azm peygamber gibi.

Allah-u Teâlâ Yahya Aleyhisselâm'a, son Peygamber'in ümmetinden olan bu büyük zâtı müjdeleyerek nebilerin ve resullerin dahi gıpta edeceği bir kemâlatla göndereceğini vahyetmiş ve beyanlarının bir noktasında şöyle buyurmuştur:

"İzzet ve Celâl'ime yemin ederim; ben onu öyle bir gönderişle göndereceğim ki, Nebi'ler ve Resul'ler dahi ona gıpta edecekler!" ("el-Muhabbe li'l-Muhâsibî"; s. 22-23)

Gıpta etmelerinin sebebi ve hikmeti; onu Allah-u Teâlâ gönderdiği için, irşadını O yaydığı için, bu nuru bütün dünyaya O sirayet ettirdiği içindir.

Zira Allah-u Teâlâ diğer nebileri ve resulleri yakınlarına, yahut kendi kavimlerine, kendi muhitlerine, kendi mıntıklarına gönderdi. Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'i ise umuma gönderdi. Bu ise Rahmeten lil-âlemîn olan Hâtem-i nebî'nin vekili olduğu için, onun irşadını hem dünyaya sirayet ettirdi, hem âlemlere sirayet ettirdi. Onun vazifesi olduğu gibi nakledildiği için, umumî bir irşad var.

Abdülkâdir Geylânî -kuddise sırruh- Hazretleri **"Fütûhü'l-Gayb"** adlı eserinde buyurur ki:

"O resul ve nebilerin vekilidir, peygamberler bunu vekil etmişlerdir." (33. Makale)

İmâm-ı Rabbânî -kuddise sırruh- Hazretleri ahirete intikal ettikten sonra zamanın uleması, onu gördükleri için ikinci bin yılın müceddidi olarak onu ilân ettiler, ilerisini göremediler. O ise çok ilerisini gördüğü için *"O benim."* demiyor, kendisinden dört yüz sene sonra gelecek zâtı tarif ediyor ve ona neler verileceğini de ifşâ ederek şöyle buyuruyor:

"Kutb-u irşad, ferdî kemâlâtı dahi üzerinde topladığı için pek değerli bir şahıstır."

Nice uzun asırlardan ve çok uzun zamanlar geçtikten sonra böyle bir cevher dünyaya gelir." ("Mektûbât"; 260. Mektûb)

Bu büyük veli bu ilmin geleceğini görmüş ve bu ilmi duyurmak istiyor. Aynı zamanda kendisinin o olmadığını belirterek Hâtem-i velî'ye işaret ediyor. Çok ileriye görmüş ve çok ileriye tarif etmiş. Kendisinin *"İkinci Bin Yılının Müceddidi"* olmadığını, onun çok uzun asırlardan sonra geleceğini beyan ediyor. Nitekim dört asır sonra geldi.

Hazret **"Mektûbât"** adlı eserinin **"209. Mektûb"**unda ikinci bin yılın en faziletli olan Hâtem-i velî, Mehdi Resul ve İsa Aleyhisselâm'ın geçmiş velilere kıyasla üstünlüğünü, fitne-fesad zamanlarında gönderilen ulü'l-azm peygamberler gibi dini kuvvetlendireceklerini beyan ederek şöyle buyurmuştur:

"Bizden evvelki şeriatlerde, bir ulü'l-azm peygamberin vefatından sonra bin sene içinde, enbiyâ-i kiramdan veya rûsul-ü izâmdan bir peygamber gönderilir, bunlarla o peygamberin dini kuvvetlendirilirdi. Onun devresi tamamlanınca, ulü'l-azm peygamberlerden bir başkası gönderilirdi."

Muhammed Aleyhisselâm peygamberlerin sonuncusu olduğu için ve onun dini nesihten ve değiştirilmekten korunduğu için onun ümmetinin âlimlerine enbiyâ hükmü verildi. İslâmiyet'i kuvvetlendirme işi bunlara bırakıldı. Bunlardan başka ulü'l-azm bir peygamber (İsa Aleyhisselâm) da onun şeriatine sokuldu. Onun şeriatini kuvvetlendirme işi buna da verildi."

Anlatılan mânâ üzerine Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'de şöyle buyurdu:

"Bir zikir olan Kur'an'ı biz indirdik ve onun koruyucusu da elbette biziz." (Hicr: 9)

Bilesin ki;

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in vefatından bin sene geçtikten sonra, ümmetinden gönderilen âlimlerin sayısı az ise de, bu şeriati tam kuvvetlendirmeleri için, çok yüksek olacaklardır.

Zaten bunun için Resulullah Aleyhisselâm Mehdi'nin teşrif edeceğini haber vermiştir, bin sene sonra gelecektir. İsa Aleyhisselâm da aradan bin sene geçtikten sonra gökten inecektir.

Bin sene sonra gelen evliyânın yükseklikleri, Ashâb-ı kiram'ın yüksekliklerine benzemektedir.

Her ne kadar peygamberlerden sonra en üstün Ashâb-ı kiram ise de, sonra gelenler bunlara çok benzedikleri için, hangilerinin daha üstün oldukları anlaşılabilir gibi olmuştur.

Bu mânâ icabı olarak Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz şöyle buyurmuştur:

'Ümmetim yağmura benzer. Evvelkiler mi daha hayırlıdır, sonrakiler mi daha hayırlıdır bilinmez.' (Tirmizî)

Bunu böyle anlatırken: 'Bilemiyorum, evvelkiler mi daha üstündür, sonrakiler mi?' buyurmadı. Çünkü hangilerinin daha üstün olduğunu biliyordu.

Yine anlatılan mânâ icabı olarak şöyle buyurdu:

'İnsanların hayırlısı benim zamanımdaki müslümanlardır.' (Buhârî)

Fakat çok benzedikleri için, tereddüt hasıl olduğundan: 'Bilinmez' tabirini kullandı.

Burada şöyle bir şey sorulabilir:

'Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Ashâb-ı kiram'ın zamanından sonra tâbiîn asrının yüksek olduğunu söyledi. Onlardan sonra da tebe-i tâbiîn asrının üstün olduğunu bildirdi. Bunların da bin sene sonra gelenlerden daha üstün oldukları anlaşıldı. Sonra gelenlerin Ashâb-ı kiram'a çok benzemesi nasıl olur?'

Bu soruya şöyle cevap verebilirim:

O iki asrın, bu son gelenlerden daha üstün olması, belki onlarda evliyâ sayısının çok ve bid'at sahiplerinin az olduğu için olabilir. Bunun için, sonra gelenler arasında birkaç evliyânın, o iki asırda bulunan evliyâdan daha yüksek olduğunu söylemek yanlış olmaz. Misal olarak Hazret-i Mehdi'yi söyleyebiliriz." ("Mektûbât"; 209. Mektûb)

İmâm-ı Rabbânî -kuddise sırruh- Hazretleri bu ilmin Allah-u Teâlâ tarafından geldiğini ve bu devrin Asr-ı saâdet'e benzeyeceğini, diğer Evliyâullah Hazeratı'nın bu ilmi açıklamadığını, gizli ve kapalı sırların açılacağını ve izahının yapılacağını ve fakat birçok kimsenin anlamayacağını bir başka mektuplarında beyan etmişlerdir.

Buyururlar ki:

"Bu öyle bir kemâlât, öyle bir üstünlüktür ki, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-den bin sene sonra meydana çıkmıştır. Öyle bir sondur ki, baş tarafa benzemektedir.

Herhalde Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bunun için:

'Ümmetim yağmura benzer. Evvelkiler mi daha hayırlıdır, sonrakiler mi daha hayırlıdır bilinmez.' (Tirmizî)

Buyurdu da: 'Başlangıcı mı hayırlıdır, ortası mı?' buyurmadı. Demek ki sonra gelenlerin öncekilere daha ziyade benzediğini gördü, bu arada bir tereddüt oldu.

Diğer bir Hadis-i şerif'inde:

'Ümmetimin en faziletlileri önde ve sonunda gelenlerdir, ikisinin arası bulanıktır.' buyurdu.
(Câmiu's-sağır: 4056)

Evet... Bu ümmetin son gelenleri arasında baştakilere çok benzeyenler olacaktır. Fakat sayıları azdır, hatta azdan dahi azdır. Ortada gelenlerde o kadar benzeyiş yok ise de miktarları çoktu, hem pek çoktu. Fakat sondakilerin az oluşu kıymetlerini daha da arttırmış, öncekilere daha da yaklaştırmıştır.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz onları şu Hadis-i şerif'i ile müjdeli kıldı:

'Müslümanlık garip olarak başladı, başladığı gibi garip olarak avdet edecektir.

Ne mutlu gariplere!' (Müslim)

Bu ümmetin sonu, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-in vefatından bin sene sonra, yani ikinci binin başlaması ile başlamıştır. Çünkü aradan bin sene geçmesi ile insanlarda büyük bir değişiklik ve eşyada kuvvetli bir tesir meydana çıkmıştır.

Allah-u Teâlâ bu dini kıyamete kadar değiştirmeyeceği için, ilk zamanda gelenlerin tazelikleri sondakilerde de görülmekte ve böylece ikinci bin yılın başında bu dini kuvvetlendirmektedir.

Bu iddiâyı ispat etmek için iki kuvvetli şahit olarak İsa Aleyhisselâm ile Mehdi Hazretleri'nin bu bin içinde var oluşlarını gösterebiliriz.

Bir şiir:

'Alsaydı kudsî ruhtan eğer yardımını,

İsa'dan başkası da yapardı onun yaptığıını.'

Ey kardeşim! Bugün bu sözler pek çok kimselere ağır gelir, anlayışlarından uzak görülür. Fakat onlar bilgileri, mârifetleri insaf ile ölçerlerse ve İslâmiyet'le karşılaştırırlarsa, İslâmiyet'e hangisinin daha çok tazim ve hürmet ettiğini görüp kabul ederler." ("Mektûbât"; 261. Mektûb)

Her yol yoldur, bu yola varıncaya kadar. Bu yol ise başa benzediği için şekli değişiyor.

Geçmiş Enbiyâ-i izam Hazerâtı, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in geleceğini, yapacağı icraatları haber vermişlerdi. Hâtem-i veli de böyle oldu. Gerek Hakîm-i Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri, gerek İmâm-ı Rabbânî -kuddise sırruh- Hazretleri, gerekse diğer birçok evliyâullah da ondan haber verdiler. İkisi de hep bir noktaya geliyor.

Hazret yine bir mektuplarında:

"Bu ilimlerin ve mârifetin sahibi, bu binin müceddididir. Ki bu, ona bakanlara gizli bir mânâ değildir." buyuruyor. ("Mektûbât"; 317. Mektûb)

Yani onu görmüyorsan, ona Allah-u Teâlâ'nın ihsan ettiğini de mi görmüyorsun, oradan da mı tanıımıyorsun?

Buradan anlaşılıyor ki bu doğrudan doğruya Allah-u Teâlâ tarafından gönderilmiş, desteklenmiş, O'nun ilmi ile mücehhez olmuş.

İsmail Hakkı Bursevî -kuddise sırruh- Hazretleri "**Kitâbu'n-Netîce**" adlı eserinin 1. cildinin 436. sayfasında onun kitaplarının Hazret-i Kur'an'la dolu olacağını, bu ilmin has bir ilim olduğunu iki asır öncesinden haber vermekte, o devirde yaşayacak bütün ehl-i imanı bu zâta tâbi olup kurtulmaya teşvik etmektedir:

"Ve bu bir kitabdır ki, kütüb-ü ilâhiyye umumen bunda mündericdir. (İlâhî kitaplar bunun içinde dercedilmiştir.)"

Bütün ilâhî kitapların hülâsası Kur'an-ı kerim'dir. Kur'an-ı kerim'in bütün Âyet-i kerime'leri girdiğine göre kütüb-i semâviye bu kitaplara yayılmış demektir. Bunu da Allah-u Teâlâ başka kimseye nasip etmemiştir.

Nitekim Süleyman Aleyhisselâm Allah-u Teâlâ'ya şöyle niyazda bulunmuştu:

"Ey Rabb'im! Beni bağışla! Bana, benden sonra kimsenin ulaşamayacağı bir hükümlerlik ver!"
(Sad: 35)

Bu da mânevî saltanattır, Allah-u Teâlâ kıyamete kadar başkasına vermeyecek, artık kıyamete kadar böyle bir kitap yazılmayacak. Niçin? Devir Hâtemü'l-evliya ile kapandığı için. Üçüncü bir hâtem yok.

Nitekim Bediüzzaman -kuddise sırruh- Hazretleri "**Emirdağ Lâhikası**" isimli eserinde Hazret-i Mehdi'nin vazifesinden bahsederken, Hazret-i Mehdi'den önce gelecek bu zâttan haber vermiş; bu ilmin, bu kitapların Hazret-i Mehdi'ye hazır bir program olarak hazırlandığını işaret etmiştir.

"O zât, o tâifenin uzun tasdikâtı ile yazdıkları eseri kendine hazır bir program yapacak, onun ile o birinci vazifeyi tam yapmış olacak." (sh. 259)

.

Abdullah-ı Bosnevî -kuddise sırruh- Hazretleri küllî ilâhî tecellî'nin Hâtemü'l-velâye'nin hakikatine yerleştirildiğini ve aslî vâroluş maddesi olan bu velâyeti vâsitasız olarak Allah'tan aldığı için, onun Resulullah Aleyhisselâm'ın halifesi değil, doğrudan doğruya Allah'ın halifesi olduğunu beyan buyurmuştur:

"Onun velâyeti bâtında Hâtemü'l-velâye'ye en şümüllü, en tam şekilde mazhar olan, zâhirdeki en kâmil vârisinde zuhûr eder. Bu itibarla böylece o da, Hâtemü'r-rûsul'ün hasenâtından bir hasene olur."

Ancak, vasıtasız olarak Allah-u Teâlâ'dan alması nedeniyledir ki; o Resulullah'ın halifesi değil, bizzat Allah'ın halifesidir." ("Şerhü'l-Fusûs li'l-Bosnevî"; Nâfiz Paşa, no: 536, 500. yp.)

Size bunun böyle oluşunun sebebini ve hikmetini arzedelim:

Seyyid-i Kâinat Sebeb-i Mevcûdat -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz vazifede iken Allah-u Teâlâ'nın himayesi altında idi, O'nun emri ile desteği ile yürüyordu. Fakat ahirete irtihal edince artık onun dinlenme vakti gelmiştir. O vazifesini bitirmiş, istirahat hâlinindedir. Dinlenmeye ve seyretmeye hak kazanmıştır, çünkü o çok çalıştı. Fakat o her şeye vâkıftır. Şimdi ise Allah-u Teâlâ onu değil de ikinci kandili çalıştırıyor, o kandile nazar ediyor, emrini ve hükmünü o kandilde yürütüyor. Dolayısıyla Allah-u Teâlâ'nın halifesi olmuş oluyor. İşte görülüyor ki vazife de ayrıldı, hilâfet de ayrıldı, Resulullah Aleyhisselâm'ın durumu da ayrıldı.

Allah-u Teâlâ ona kendisini bildirmiş, onu kendisine vâkıf ettirmiş, her şeyin O'ndan olduğunu duyurmuş. O'nu biliyor, yaratılanların da O'ndan olduğunu biliyor. Bunun sırrı da budur. İlâhî olduğu için, ilâhî kelimesinin içinde bu işler oluyor.

Onun yaptığı her iş ve icraatlardan Resulullah Aleyhisselâm yetinir.

Nitekim Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri buyurur ki:

"Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bizzat onunla yetinip karar kılar." (Nevâdirü'l-Usûl fî Ma'rifeti Ehâdîsü'r-Resul c. 1, s. 619)

Bu hallere nazar eder, yaptığı her iyi işten memnun olur, iyiliği için duâ eder, onu kötülüklerden mahafaza etmesi için Cenâb-ı Hakk'a niyaz eder. Fakat ona güvendiğinden ve memnuniyetinden ötürü hiçbir işine karışmaz, hiçbir icraatına müdahale etmez. Allah-u Teâlâ onu yönettiği için buna lüzum görmez. O şimdi seyir hâlinde bulunuyor. Her şeyden haberdardır, fakat hiç karışmaz.

Çünkü imtihan sahasında Hâtem-i veli var. Şimdi o imtihan sahnesindedir ve imtihanını vermek zorundadır. *"İyi mi verecek, kötü mü verecek? Nasıl çalışacak?"* İmtihanda olduğu için karışmaz işine. Niçin? İmtihanda olduğu için, başlıbaşına da bir kandil olduğu için ve Allah-u Teâlâ'nın da halifesi olduğu için, işine karışmaz. İşe karışsa onun halifesi olacak. İşe karışmaz ki Allah-u Teâlâ'nın halifesi olduğu belli olsun.

Bizzat O'nun halifesi olduğu için, zaten vazifeli idi; bunun üzerine bir de Rahmeten lil-âlemîn'in bütün emaneti yüklenince, yaratılışı öyle olduğu için onun emaneti ile yürüdü, o vazife ile yürüdü.

Daha doğrusu hem Allah-u Teâlâ'nın halifesi, hem de Resulullah Aleyhisselâm'ın bâtinî vârisidir. Ona da lütfetmiş, ona da lütfetmiş. Ona ayrı lütfetmiş, ona da lütfetmiş. Aynı zamanda onun vârisi.

Mahmud Şebüsterî -kuddise sırruh- Hazretleri ise şöyle buyurmaktadır:

"Veliliğin tam zuhuru da 'Velilerin sonuncusu' ile olacak. İki âlem de onunla tamamlanacak, onunla kemâl bulacak. Bütün velilerin varlıkları, son velinin âzâsına benzer. O küldür, öbürleri cüz. Onun 'Peygamberlerin sonuncusu'yla tam bir münâsebeti vardır. Bu yüzden umumî rahmet de onunla zuhur eder. İki âlem de ona uyar, Âdemoğulları içinde Allah'ın halifesi odur." (Gülşen-i Râz)

Niçin O'nun halifesi oluyor? İlmî O'ndan aldığı için.

Bu ilim Allah-u Teâlâ'ya âittir, ilm-i billâh'tır ve en son ilimdir. Şunu çok iyi bilin ki bu ilim Allah-u Teâlâ'nın ihsan ettiği, ikram ettiği bir ilimdir. Doğrudan doğruya O'nun bildirdiği, O'nun duyurduğu için de İlm-i billâh'ın âlâsı, has ilmullâh oluyor.

Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri buyurur ki:

"Hatm'in durumu son derece muhteşemdir! Allah âdemoğlu içinde bir muhteşemlik kılmış ve onları çok büyük bir iş için yaratmıştır."

"Onun halifeliği de Halifelik Sahibi'nin hükümdarlığından bir şûbedir." ("Hatmü'l-Evliyâ", 14. Bölüm)

Allah-u Teâlâ onu mükemmel ve mütemmim kılmış. Ona ne verdiğini, onu nasıl kullandığını ancak O bilir.

Dâvetçi Mümin'in Kıssası

Bu mümin dâvetçinin Firavun'a ve kavmine karşı olan nasihatlarını ve mücadelesini Allah-u Teâlâ Mümin sure-i şerifinde beyan buyurmuş, bu sûreye onun adına izafe olarak **"Mümin sûresi"** denilmiştir. Âyet-i kerime'de şöyle buyurulmaktadır:

**"Firavun âilesinden olup olup imanını gizleyen mümin bir adam dedi ki:
"Rabb'im Allah'tır diyen bir adamı mı öldüreceksiniz?" (Mümin: 28)**

Halkı ebedî saâdet ve selâmete, cennet-i a'lâ'ya dâvet ettiğimiz gibi; Firavun'un çevresinde de iman edenler vardı, Firavun'u ve etrafını imana dâvet ediyordu.

Firavun kudret ve saltanatını koruma çarelerini düşünmeye başlamıştı. Etrafı da az-çok işin farkındaydı. Firavun'u Musa Aleyhisselâm'a karşı tahrik ederek harekete geçirmek istediler ve dediler ki:

"Musa'yı ve kavmini yeryüzünde fesat çıkarıp bozgunculuk yapsınlar; seni de, ilâhlarını da terketsinler diye mi bırakıyorsun?" (A'râf: 127)

Bu halkın senin hakkındaki düşünce inancını bozacaklar, seni ve ilâhlarını terk edecekler, milli bütünlüğü ortadan kaldıracaklar. Hiç bunlar bırakılır mı?

Firavun, Musa Aleyhisselâm'ı öldürme cesaretini kendinde bulamıyordu. Asâdan öyle gözü yılmış, Musa Aleyhisselâm'dan öyle korkmuştu ki; Musa denildiği zaman, yerden göğe ağzını açmış, kendini yutmaya hazır bir ejderhânın üzerine atıldığıнын hayali zihninde canlanıyor, lâkin bu korkusunu gizlemeye çalışıyordu.

Kavminin ileri gelenlerinin fikirlerine şöyle karşılık verdi:

"Oğullarını öldürtürüz, kadınlarını sağ bırakırız." (A'râf: 127)

Nitekim daha önce de böyle bir tedbire başvurup, İsrailoğullarından çok sayıda erkek çocuklarını öldürtmüştü.

"Elbette biz onları ezecek üstünlükteyiz." (A'râf: 127)

İktidar bizim elimizdedir. Kahredici gücümüzle, ezici yönetimimizle istediğimiz gibi hepsini ezebiliriz. Çoğalıp başkaldırmalarına meydan vermeyiz.

Onlar Musa Aleyhisselâm'ı ne şekilde öldürecekleri hususunda görüşmeler yaparken, Allah-u Teâlâ kendi adamlarından bir iman kahramanını karşılarına çıkartmıştı.

Firavun'un yakınlarından olan bu zât Musa Aleyhisselâm'ı çok severdi. Sarayda büyümesine yardım etmişti. Daha sonra Musa Aleyhisselâm'a inanmıştı. Önceleri temkinli hareket etmiş, imanının gizlemişti. Gizliden gizliye bir süre Firavun'u avutmuş ise de, nihayet Musa Aleyhisselâm'ın kesin kararlılığı karşısında meydana çıkmak lüzumunu hissederek önce nasihata başlamış, sonra da açıktan açığa meydana atılmıştır.

Bu mümin dâvetçinin Firavun'a ve kavmine karşı olan nasihatlarını ve mücadelesini Allah-u Teâlâ Mümin sure-i şerifinde beyan buyurmuş, bu süreye onun adına izafe olarak **"Mümin sûresi"** denilmiştir.

Âyet-i kerime'lerde şöyle buyurulmaktadır:

"Firavun âilesinden olup olup imanını gizleyen mümin bir adam dedi ki:

"Rabb'im Allah'tır diyen bir adamı mı öldüreceksiniz?" (Mümin: 28)

Oldukça çirkin bir işi bunun için mi işleyeceksiniz? Onun Rabb'i, aynı zamanda sizin de Rabb'inizdir, sadece onun değil.

"Halbuki o Rabb'inizden size apaçık delillerle (mucizelerle) gelmiştir." (Mümin: 28)

Bütün bunlar onun doğru sözlü olduğuna şehâdet ediyor.

"Eğer yalancı ise yalanı kendisinedir." (Mümin: 28)

Allah'a yalan isnadı, başka birine yalan isnadı ile bir değildir. Eğer bir kimse haddi aşmış ve yalancı ise, Allah ona mucizelerini göstermez ve kendisini bu mucizelerle desteklemezdi.

"Eğer doğru sözlü ise, sizi tehdit ettiklerinin bir kısmı başınıza gelebilir." (Mümin: 28)

Çünkü o peygamber, sizin kendisine muhalefet etmeniz halinde, dünya ve ahirette azaba uğramakla tehdit etmektedir. Haber verdiği azapların hepsi değil bir kısmı bile size isabet edecek olsa, bu bir kısımlık azap sizin helâkiniz için yeterlidir.

"Doğrusu Allah, haddi aşan, yalancı olan kimseyi doğru yola iletmez." (Mümin: 28)

Bu sözde, Firavun'a tariz vardır. Çünkü o, Allah-u Teâlâ'ya karşı son derece haddi aşan ve yalancı birisidir. İlahlık dâvâsında bulunmaya cüret etmiştir.

•

İman kahramanı mümin zat Allah-u Teâlâ'nın hışmından sakındırıp mülk ve saltanatları kendilerini kurtaramayacak olan çetin azabından korkutarak nasihatlarına şöyle devam etti:

"Ey kavmim! Bugün memlekette hükümlük sizindir, başta olanlar sizsiniz." (Mümin: 29)

Siz Mısır'da İsrâiloğulları'na üstün ve galipsiniz. Bugün onları ezmiş ve köle edinmiş durumdasınız.

Allah-u Teâlâ size bu mülkü vermek, bu üstünlüğü sağlamak ve çok büyük yetkilere sahip kılmakla size nimet vermiş bulunmaktadır. Bu nimetlere şükrederek karşılık verin. Elçisini yalanlamanız halinde gelecek azabı bekleyin.

"Amma Allah'ın hışmı bize gelip çatarsa, kim bizi Allah'ın hışmından kurtarır?" (Mümin: 29)

Elbette ki kimse yardım edemez. Bu orduların, bu askerlerin hiçbir faydası olmaz.

O sizi azaplandırmayı dileyecek olursa, o azabı hiçbir kuvvet geri çeviremez.

Mümin zât, kendisini de o toplumun bir ferdi gibi gösteriyordu ki, kendisini onlardan ayrı görmediğini ve hepsinin de iyiliğini düşündüğünü bilsinler. Umulur ki nasihatları dinlenir de hidayete erip imana kavuşurlar.

•

Firavun bu sözlere kızmamış, ancak söylediklerine de kulak asmamıştı. Gururu kendisini o derece kaplamıştı ki, bu sâlih kişiye cevap vermek üzere kavmine şöyle dedi:

"Ben size yalnızca kendi görüşümü söylüyorum ve size ancak doğru yolu gösteriyorum." (Mümin: 29)

Firavun yalan söylüyordu. Çünkü şiddetli bir korku duyuyordu. Fakat dışarıya karşı kendisini cesurmuş gibi gösteriyordu. Eğer korkmasaydı, hiç kimseyle aslâ istişâre etmezdi.

Firavun'un görüşündeki ısrarı karşısında mümin zât, başka bir üslupla nasihatına devam etti. Dikkatleri tarihte gelip geçen eski kavimlerin âkibetlerine çekti. Olur ki bu defa ürpilir, katılaştan kalpleri yumuşar.

"Ey kavmim! Doğrusu sizin için, Nuh kavminin, Âd, Semud ve onlardan sonra gelenlerin durumu gibi peygamberleri yalanlayan toplulukların uğradıkları bir günün benzerinden korkuyorum." (Mümin: 30-31)

Geçmiş devirlerde Allah'ın dâvetçilerini yalanlayan kavimlerin uğradıkları azap gününün size de gelip çatmasından çekiniyorum. Allah'ın azabı onlara gelmişti de, hiç kimse onlardan bu azabı geri çekip engelleyememişti.

Bu zât gerçekten çok büyük bir cihad yapıyordu. Çünkü Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuşlardır:

"Cihadın en büyüğü zâlim sultana hakikati tebliğ etmektir." (Ebu Dâvud)

Hakikati söylemenin cihadın eh büyüğü olması, gerçeği söylemekten duyulan korkudur. Çünkü delil ve hüccetle yapılan cihad, silâhla yapılandan çok daha büyüktür.

"Allah kullarına zulmetmek istemez." (Mümin: 31)

Onları aleyhlerine ileri sürülecek delil sabit olmadan helâk edecek ve günahsız yere kendilerini cezalandırarak ve aralarındaki zâlimi de intikam almadan salıverecek değildir. Haddi aştıkları, azabı hakettikleri takdirde artık azabın gelmesi, adaletin yerini bulması demektir. Böylece onları görenlere ve daha sonra gelecek nesillere onların durumunu ibret olarak gösterir.

Mümin kişi daha sonra ahiret azabını da hatırlatıp sakındırmak maksadıyla nasihatlarını şöyle sürdürdü:

"Ey kavmim! Âh-u figân gününden sizin hesabınıza korkuyorum." (Mümin: 32)

Siz de peygamberinize muhalefette ısrar ederseniz, sizin de başınıza böyle bir felâketin gelmesi şüphesizdir.

Âyet-i kerime'de geçen **"Tenad günü"** çağırışma, bağırışma günü demektir ki, kıyamet gününün bir ismidir. Her taraftan gelen bağırıp çağırımların birbirlerine karışıp, mahşerdeki itişme ve kakışmalardan meydana gelen manzara gerçekten çok korkunçtur.

"Arkanıza dönüp kaçacağınız gün, Allah'a karşı sizi himaye eden bulunmaz. Allah'ın saptırdığını doğru yola getirecek yoktur." (Mümin: 33)

Hidayet ancak Allah'tandır. İnsanlardan kimin hidayete layık, kimin sapıklığa müstehak olduğunu en iyi bilen O'dur.

"Daha önce Yusuf da size apaçık mucizeler getirmişti. Onun size getirdiği şeyler hakkında da kuşkulandırmıştunuz." (Mümin: 34)

Atalarınızın o şek ve şüpheleri bugün sizin aranızda da devam edip durmaktadır.

"Hatta o vefat edince 'Bundan sonra Allah asla bir peygamber göndermez.' dediniz." (Mümin: 34)

İnkâr ve isyanınız üzere kalmaya devam ettiniz. Bütün bunlar bedbahtlığınızdan ileri gelmektedir.

"İşte Allah, haddi aşan şüpheli kimseleri böyle şaşırır." (Mümin: 34)

Artık gözleri önünde parlayan nice nice hakikatleri göremez olurlar. Hiçbir hüccet ve delile dayanmaksızın Allah'ın âyetleri hakkında tartışmaya girişirler.

Nitekim mütebâki Âyet-i kerime'lerde şöyle buyurulmaktadır:

"Onlar kendilerine gelmiş hiçbir delil olmadığı halde, Allah'ın âyetleri hakkında tartışılar." (Mümin: 35)

O âyetleri bertaraf etmek ve çürütmek maksadıyla kesin delillere, ceâletleri ile karşı çıkarlar.

"Gerek Allah katında gerek iman edenlerin yanında bu davranışa karşı kızgınlık ve öfke büyümüştür." (Mümin: 35)

Allah-u Teâlâ'nın da iman edenlerin de onlara duydukları öfke alabildiğine büyüktür. Onların bu durumlarını Allah-u Teâlâ öfke ile karşılar, müminler de bu gibi kimselere karşı öfke duyar. Allah-u Teâlâ'nın âyetlerine dil uzatanlar ilâhî azaba mahkûm oldukları gibi, kalplerinde hidayete açılan kapı kapanmıştır. Böylece de sapıklık girdabına gömülüp kalırlar. Artık hiç kimse onları kurtaramaz.

"Allah, büyüklük taslayan her zorbanın kalbini işte böyle mühürler." (Mümin: 35)

Kalpleri mühürlenener ilâhî dâveti alamazlar. Kalp mühürlü olduğu için işitme kabiliyetleri de yok olmuş demektir.

İsyana dalma kalbin hastalığı olduğu gibi, inkâr da onun ölümüdür.

Akıllı kişi kalbinin mühürlenmesiyle değil, göğsünün açılmasıyla sonuçlanacak sebeplere sarılmalıdır.

•

Firavun ve kavmi sapıklık ve inkârlarında devam ederken, o mümin kişi de onları Hakk ve hakikata çağırmaya devam etti.

Buyurdu ki:

"Ey kavmimi! Size bana uyun ki size doğru yolu göstereyim." (Mümin: 38)

Öyle bir yola ki, bu yolu tutan kimse maksadına erişir, hidayete kavuşur, kurtuluşa ve cennet yoluna ulaşır.

"Ey kavmim! Bu dünya hayatı ancak geçici bir menfaattan ibarettir." (Mümin: 39)

Fazla geçmeden zeval bulacaktır, fânidir, orada bulunan faydalar basit ve önemsizdir. Kendisinden muvakkat bir zaman için istifade edilir. Kazanılanlar kişinin ölümü ile elinden çıkar. Dünyaya büsbütün meyletmek, her türlü fitnelerin kaynağıdır.

"Âhret ise, devamlı olarak durulacak yerdir." (Mümin: 39)

İstikrar ve ebedîlik yurdudur, zevâlsizdir, geçici değildir. Orada ya nimetler içerisinde veya cehennemde ebedî kalmak vardır. Nazarı itibara alınıp, ehemmiyet verilmesi gereken yer orasıdır.

"Kim bir kötülük işlerse, ancak onun misliyle cezalandırılır." (Mümin: 40)

Herhangi bir artırma olmaksızın sadece kötülüğü kadar ceza görür.

"Erkek olsun kadın olsun, kim de inanmış bir mümin olarak amel-i salih işlerse, işte onlar cennete girerler ve orada hesapsız olarak rızıklandırılırlar." (Mümin: 40)

Onlara verilecek karşılık belli bir miktar ile değildir. Allah-u Teâlâ sonu gelmeyen ve tükenmeyen ecirlerle mükâfatlandıracaktır.

"Ey kavmim! Bu başıma gelen nedir? Ben sizi kurtuluşa çağırıyorum, siz beni ateşe çağırıyorsunuz!" (Mümin: 41)

Ben sizi cennete götüren imana dâvet ediyorum, siz ise beni cehenneme götüren kâfirliğe dâvet ediyorsunuz.

"Siz beni Allah'ı inkâr etmeye ve hakkında bilgim olmayan şeyi O'na ortak koşmaya çağırıyorsunuz, ben ise sizi Azîz olan bağışlaması çok olan Allah'a çağırıyorum." (Mümin: 42)

Siz beni Allah'ı inkâr etmeye, O'na şirk koşmaya dâvet ediyorsunuz; ben ise sizi bir olan, güçlü olup mağlup edilemeyen ve kullarının günahlarını çokça bağışlayan Allah'a dâvet ediyorum.

"Sizin beni kendisine ibadete çağırduğunuz şeylerin, ne dünyada ne de âhirette hiçbir dâvet gücü yoktur." (Mümin: 43)

Nasıl oluyor da onlara tapıyorsunuz, körü körüne peşlerinden gidiyorsunuz?

"Hepimizin dönüşü Allah'adır." (Mümin: 43)

Öldükten sonra tekrar hayata kavuşacak, Rabb'imizin mahkeme-i kübrâsına sevkedileceğiz. O, herkese yaptığının karşılığını verecektir.

"Bütün haddi aşanlar şüphesiz ki cehennemliklerdir." (Mümin: 43)

Sapıklık ve taşkınlıkta aşırı gidenler, kuşkusuz cehennemde ebedî kalacaklardır.

.

Bu imanı gür mümin, bunları canını dahi kaybedeceğini bilmesine rağmen azgın Firavun'un ve maiyetinin yüzüne karşı tereddütsüz ve korkusuzca haykırmıştır. Artık söyleyeceğini söylemiş, vicdanı rahatlamış olarak işi Allah'a bırakmaktan başka yapılacak şey kalmamıştır.

Yaptığı samimi öğütlerin pek yakında hatırlanacağını, fakat bu hatırlayışın kendilerine hiç bir fayda sağlamayacağını beyan ederek konuşmasını tamamlamış, yapması gereken ulvî vazifeyi yerine getirmiştir.

Bundan ötesi Allah'a âittir:

"Size söylemekte olduklarımı yakında hatırlayacaksınız." (Mümin: 44)

Azabı gördüğünüzde bir kısmınız diğerine benim nasihatımdan söz edecek, sözlerimin doğru olduğunu anyacaksınız. Pişmanlığın fayda vermediği bir zamanda pişman olacaksınız.

"Ben işimi Allah'a havale ediyorum." (Mümin: 44)

O'na tevekkül ediyor, O'ndan yardım diliyorum ve sizinle bütün ilişkilerimi kesiyorum.

"Çünkü Allah kullarını çok iyi görendir." (Mümin: 44)

Onların hallerinden hiçbir şey Allah'a gizli kalmaz.

Bu dâvetçi mümini öldürmek istemişlerse de Allah-u Teâlâ onu muhafaza etmiştir.

Âyet-i kerime'de şöyle buyruluyor:

"Nihayet Allah onu, onların kurmak istedikleri tuzakların kötülüklerinden korudu." (Mümin: 45)

Gizli plânlarını boşa çıkardı.

•

Bir gün Hazret-i Ali -radiyallahu anh- Efendimiz oldukça kalabalık bir cemaate şunu sordu:

"Bana insanların en kahramanının kim olduğunu haber verir misiniz?"

Onlar da hep bir ağızdan:

"Sensin!" diye cevap verdiler ve aralarındaki konuşma şöyle devam etti:

-Ben bugüne kadar kiminle vuruşmak üzere karşılaştımsa, mutlaka intikam almak istedim. O bakımdan siz bana en kahraman kişinin kim olduğunu haber verin.

-Bilmiyoruz. Yâ Ali! En kahramanın kim olduğunu lütfen sen söyle.

-Ebu Bekir -radiyallahu anh-dir. Çünkü Kureyş müşrikleri Resulullah Aleyhisselâm'ın etrafını çevirip kimi itip kakıyor, kimi eteğini çekip: "ilâhlarımızı tek ilâh yapan sen misin?" diyor ve bir sürü zorluk öne sürüyorlardı. Allah'a yemin ki, o en sıkıntılı günlerde Ebu Bekir -radiyallahu anh-den başka bizden hiç birimiz müdahale edemiyorduk. O tek başına koştu, kimini vurup itti, kimini bir tarafa çekti, kiminin önüne geçip engel oldu ve sesini şöyle yükseltti:

"Yazıklar olsun size! Rabb'im Allah'tır diyen bir adamı mı öldürüyorsunuz?!"

Hazret-i Ali -radiyallahu anh- bu hadiseyi anlatırken hırkasının bir ucunu kaldırıp yüzüne doğru götürdü ve sakalı ıslanıncaya kadar ağladı ve arkasından şunu sordu:

"Şimdi Allah için söyleyin, Firavun hanedanından olan o kahraman mümin mi, yoksa Ebu Bekir -radiyallahu anh- mı daha hayırlıdır?"

Kimse cevap veremedi. Hazret-i Ali -radiyallahu anh- *"Cevap versenize!"* dedi. Daha sonra kendi sorusunu şöyle cevaplandırdı:

"Allah'a yemin ederim ki Ebu Bekir -radiyallahu anh-ın bir saati, imanını gizleyen o kahraman müminin -ki Allah onu kendi kitabında övüyor- bütün vakitlerinden daha hayırlıdır. Zira Ebu Bekir -radiyallahu anh- imanını açıklayıp bütün malını ve gücünü Allah ve Peygamber'i yolunda harcamıştır." (Ebu Nuaym. Hilye)

Uyarılara Kulak Vermeyenlerin Âkıbeti:

"İmanı gür mümin" kıssasının daha sonraki bölümünde uyarılara kulak vermeyenlerin, küfürde inat ve ısrar edenlerin âkıbetlerinden ve ölümden sonra başlarına geleceklerden bazıları beyan edilmektedir:

"Firavun'un kavmini ise o kötü azap kuşatıverdi." (Mümin: 45)

Ruhları sabah-akşam kıyametin kopacağı zamana kadar cehenneme sunulur. Kıyamet gününde ise ruhları ile cesedleri ateşte bir araya gelecektir.

"Onlar (kabirlerinde kıyamet gününe kadar) sabah-akşam ateşe sunulurlar. Kıyamet koptuğu gün de: 'Firavun hanedanını azabın en çetinine sokun!' denilir." (Mümin: 46)

Bu Âyet-i kerime berzah âleminde vuku bulacak azabı ispatlamaktadır.

Firavun hanedanı dünyada kötü bir azap ile mahvoldukları gibi, kabirlerinde ahirete kadar sabah-akşam ateşe sunulmak suretiyle dehşet içinde kalacaklar, kıyametten sonra ise asıl cezayı görecekler, azabın en çetinine sokulacaklardır.

Bu azap sadece firavuna ve kavmine mahsus olmayıp, bütün kafirler kabirlerinde kıyamete kadar aynı muameleyi göreceklerdir.

Allah-u Teâlâ'nın sâlih kullarına ise, kıyametten sonra da kendilerini bekleyen o güzel cennet manzaraları sabah-akşam gösterilecektir.

Âyet-i kerime'lerde onların cehennemde birbirleriyle atışmalarına ve çekişmelerine misaller verilmektedir:

"Ateşin içinde birbirleriyle çekişip tartışırken; güçsüz ve zayıf olanlar, büyüklük taslayanlara 'Biz size uymuştuk. Şimdi ateşin birazını olsun bizden savabilir misiniz?' derler." (Mümin: 47)

Kendilerine ne emretmişlerse emirlerini tutmuşlar, onlara uydukları için zaten bu acı sonuca varmışlar.

Onların bu sözden maksatları küfür önderlerini daha çok utandırmak ve içlerine daha çok acı vermektir. Çünkü o liderler kendilerine kuyrukçuluk edenleri uyarılara kulak vermekten alıkoymuyorlar, koyun sürer gibi sürüyorlardı.

Bütün yetkileri, makam ve mansıpları dünyada kalan, yaptıkları taprip ve tahriklerin, sapma ve saptırmaların cezası ile karşı karşıya bulunan önderler, onların bu isteklerinden ötürü büyük bir sıkıntıya düşerler.

"O büyüklük taslayanlar derler ki: Doğrusu hepimiz bunun içindeyiz. Allah kulları arasında vereceği hükmü verdi." (Mümin: 48)

Allah inananları dereceleri farklı farklı olarak cennete, inanmayanları da tabakaları farklı farklı olarak cehenneme koydu. Bu husustaki ilâhî hükme karşı koymaya hiç kimsenin gücü ve salâhiyeti yoktur. Bizler de sizler de hakettiğimiz karşılığı aldık.

Kendilerine yapılan uyarıları dinlemedikleri için bu en büyük azaba çarptırılan cehennemlikler; birbirlerine yaptıkları çağrının bir sonuç vermemesi üzerine bir fayda göremeyeceklerini anlayınca cehennem bekçilerine yönelirler. Dünya günü ile bir gün bile olsa azaplarının hafifletilmesi için Rabb'lerine talepte bulunvermelerini onlardan isterler.

"Ateşte bulunanlar cehennemin bekçilerine: 'Rabb'inize yalvarın da, hiç değilse bir gün olsun azabı hafifletsin.' derler." (Mümin: 49)

Zebaniler onların bu isteklerini kınayarak ve azarlayarak reddederler ve:

"Size peygamberleriniz apaçık deliller getirmedi mi?" diye sorarlar. (Mümin: 50)

Küfrün ve şirkin mağfiret olunmayacak pek büyük bir suç olduğunu oraya varınca öğrenen kâfirler, yalan söylemeye mecal bulamadıkları için **"Belâ = Evet"** demek mecburiyetinde kalırlar.

Bekçiler onların bu isteklerini kabul edemeyeceklerini, üstelik onların kurtulmalarını da istemediklerini, onlarla uzaktan yakından bir ilgileri olmadığını bildirecekler ve şöyle diyecekler:

"O halde kendiniz yalvarın." (Mümin: 50)

Duâlarına icabet olunmayacak, isteklerine cevap verilmeyecek. Artık duâ ve yalvarma zamanı geçmiştir.

Ele geçen fırsatları, dile verilen ruhsatları kaçırdılar. Dünyada iken küfür ve nifak tohumlarını ekenler, şimdi orada azap ve gazap biçiyorlar. Küfrün neticesi işte böyle ebedî azaptan başka bir şey değildir.

"İnkârcıların yalvarışı şüphesiz boşunadır." (Mümin: 50)

Cehennem çukurlarında hiç kimsenin tahammül edemeyeceği azaplar içinde kendilerini kınayıp dururlarken cehennem bekçileri tarafından kendilerine şöyle seslenilecektir:

"Allah'ın gazabı sizin kendi kendinize olan kızmanızdan elbette daha büyüktür.

Zira siz imana çağırıldığınızda inkâr ederdiniz." (Mümin: 10)

Onlar bu sesi aldıklarında, her birinin başında çeşitli azaplar bulunmaktadır.

.

Allah-u Teâlâ uyarıcılara muhalefet edenleri çarptıracağı **"Dünya azabı"**nı, **"Kabirdeki berzah azabı"**nı ve **"Cehennem azabı"**nı beyan ettikten sonra, bütün bunları peygamberlerine ve müminlere yardım etmek için yaptığını belirterek şöyle buyurmaktadır:

"Şüphesiz ki biz peygamberlerimize ve iman edenlere, hem dünya hayatında, hem de şahitlerin dikildiği günde yardım ederiz." (Mümin: 51)

Muhaliflerinin üzerine her yönden galip kılız. Delillerle, zaferle ve kâfirlerden intikam ile murada erdiririz.

"O gün zâlimlere özür beyan etmeleri hiç fayda sağlamaz. Lânet onlarıdır, en kötü yurt da onlarındır." (Mümin: 52)

Onların daimi ikâmetgâhları cehennemdir.

"Boyunlarında demir halkalar ve zincirler olduğu halde kaynar suya sürükleneceklerdir.

Sonra da ateşte yakılacaklardır." (Mümin: 71-72)

Önce Hamîm'e sürüklenenirler, sonra Cahîm'e atılırlar.

"Andolsun ki biz onlara en büyük azaptan önce en yakın azabı tattıracağız." (Secde: 21)

"Azab-ı ednâ" dünya azabı, **"Azab-ı ekber"** ise ahiret azabıdır.

TÂRIK SÛRE-İ ŞERİF'İNİN TEFSİRİ

Sûre-i Şerif'in Takdimi:

Mekke-i mükerreme döneminin ortalarında, müşriklerin inananlara işkence yapmaya başlamaları üzerine nâzil olmuştur. On yedi Âyet-i kerime, yetmiş iki kelime ve iki yüz doksan bir harften müteşekkildir.

Adını ilk Âyet-i kerime'de geçen "**Târik**" kelimesinden alır.

Muhtevâsı:

Bu mübârek Sûre-i celîle, içinde parlak yıldızlar bulunan göğe yemin ederek başlar.

Beşinci Âyet-i kerime'ye kadar ışığın kuvvetinden dolayı karanlığı deliyor gibi görünen parlak yıldızları tanıttıktan sonra, her canlının üzerinde bir koruyucu, bir gözetleyici bulunduğunu beyan etmektedir.

On birinci Âyet-i kerime'ye kadar insan kendi yaratılışındaki ilâhî kudreti düşünmeye dâvet edilmekte, Allah-u Teâlâ'nın ölümden sonra insanları tekrar diriltmeye kâdir olduğu, ahiret gününde bütün sırların ortaya çıkarılacağı, o günde hiçbir surette kaçış imkânı olmadığı açıklanmaktadır.

Mütebâki Âyet-i kerime'lerde ise; gökyüzüne ve yere yemin edilerek, Kur'an-ı kerim'in hakkı bâtıldan ayıran bir kitap olduğu insanlık âlemine duyurulmakta, plân çeviren kâfirler tehdit edilmektedir.

Necm-i Sâkib:

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde göğe ve gökte yaratmış olduğu parlak yıldızlar üzerine yemin ediyor ve şöyle buyuruyor:

"Andolsun göğe ve Târik'a!" (Târik: 1)

Onların mahiyetini O'ndan başka kimse bilemez.

"Târik'in ne olduğunu sana ne bildirdi?" (Târik: 2)

Hiç şüphesiz ki o, Allah-u Teâlâ'nın bildirmesiyle bilinebilir.

"O, karanlığı delen yıldızdır." (Târik: 3)

Necm-i sâkib; ışığın kuvvetinden dolayı karanlığı deliyor gibi görünen her parlak yıldızdır.

Böyle olmakla beraber:

"Onlar yıldızlarla da yollarını bulurlar." (Nahl: 16)

Âyet-i kerime'si mucibince, yıldızda bir hidayet ve yol gösterme mânâsı olduğuna göre "**Târik**" mânevî şeyler için de kullanılır.

Yani:

"Göge ve karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için yıldız gibi maddemizi delip gönüllerimize işleyen nura yemin olsun!"

"Hiçbir kimse yoktur ki, üzerinde bir koruyucu, bir gözetleyici bulunmasın." (Târık: 4)

O, bunların hepsini aynı seviyede işitir, görür ve bilir.

Asıl yüce makamından ayrıлып ten kafesine inen ve tekrar yüksek burçlara yükselmeye kabiliyetli bulunan ruhânî lâtifeler, ancak peşpeşe yapılacak murakabalarla yükselebilir. Murakabalardan geçtikçe iman tekâmül eder. İnsan tekâmül edemediği için Allah-u Teâlâ'nın kendisini görüp gözettiğini bilememektedir.

Bütün hareketleriniz Allah-u Teâlâ'nın kontrolü altındadır. Yaptıklarınızdan, sözlerinizden ve niyetlerinizden hiçbiri O'ndan gizli kalmaz.

"İnsan neden yaratıldığına bir baksın!" (Târık: 5)

Allah-u Teâlâ insana bizzat kendi varlığını tefekkür etmeye dâvet ediyor. Nasıl meydana geldiğinizi bir düşünün! Hiç yok iken sizi bu hâle getiren kimdir? Onu yaratan neden yaratmıştır?

Allah-u Teâlâ insanları hikmeti icabı olarak bir defada değil de, nesil nesil birbirlerinden üretmiştir. Kadın ve erkeği yaratıp, onların kalplerine sevgi ve muhabbeti yerleştirdi. Öyle ki, cinsi cazibe sebebiyle sabredemez oldular. Yaratılışlarında mevcut olan şehvet duygusu, onları birleşmeye zorladı. Bu suretle, babanın sulbünde toplanan meni, ana rahmine kendi özelliği içinde ilkah olundu.

İnsandaki ruh-i hayvânî, gıda olarak o bitkiyi yer. Bir müddet erkeğin sulbünde üreme nüvesi hâlinde kalır. Daha sonra nutfe olarak ana rahmine geçer.

"Atılıp dökülen bir sudan yaratıldı." (Târık: 6)

Burada **"Atılıp dökülen su"** ile, erkekten hızla çıkan ve rahme dökülen **"Meni"** kastedilmiştir.

"O su, erkeğin sulbü ile kadının göğüs kemikleri arasından çıkar." (Târık: 7)

Meni, bir çeşit sıvı ile nutfe yani sperma hayvancıklarının karışımından meydana gelir. Erkeğin sulbünden çıkar. Yumurtacık ise, kadının göğüs kemikleri arasından çıkar. Nitekim doğum yapan kadının göğsünde süt meydana gelmesi, göğüsle ana rahmi arasındaki bağlantıyı açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

"Allah'ın onu yeniden döndürmeye elbette gücü yeter!" (Târık: 8)

Çünkü insanı numunesiz olarak hiç yoktan yaratmaya muktedir olan Allah, ölümden sonra tekrar diriltmeye elbette muktedirdir.

"O günde ki, bütün gizli sırlar meydana çıkarılır." (Târık: 9)

Perde kalktığı zaman gönüllerde saklanan bütün gizli sırlar, niyetler, maksatlar ortaya serilir. O büyük mahkemede kâfir, fâsık, fâcir kimseler bazı mazeretler sayıp dökseler de, yaptıklarını gayet iyi bilecekler. İşte o vakit gözleri tam açılır.

"İnsanın o gün gücü kuvveti de, yardımcısı da yoktur." (Târık: 10)

Kaçış yolları yok, kendilerine yardımcı olabilecek, destekte bulunacak kimse yok, mazeret öne sürüp kurtulabilme ümitleri yok... Başlarının derdini düşünmekten başka çareleri de yok. Artık azaptan başka bir şeyle karşılaşmayacaklarını, kendilerini kurtaracak bir yardımcının bulunmadığını anlamış olurlar.

Ayırt Edici Kesin Söz:

Allah-u Teâlâ Kur'an-ı kerim'inde göğe ve yere, onlardaki iki hadiseye yemin etmektedir:

"Dönüp dolaşan göğe andolsun ki!" (Târik: 11)

Sınırı bizce bilinmeyen gökteki cisimler hareket halindedirler.

"Reci" kelimesi dönmek ve döndürülmek mânâsına geldiği gibi **"Yağmur"** mânâsına da gelir. Allah-u Teâlâ denizden milyonlarca ton suları yükseltip havanın içine çekmekte, onları gökyüzünde tutmakta ve sistemli bir şekilde kuru bölgelere yağmur şeklinde döndürmektedir.

"Ve yarılan yere andolsun ki!" (Târik: 12)

O yerden bitki, ağaç ve çiçekler çıkar.

Gökteki nizamlı ve intizamlı hareket, muallâ manzaralar, yerdeki faydalı yarılma, sürülme ve açılma; hem Sâni-i zülcelâl'in kudret ve azametini tezahür ettirmekte, hem de her hadisede O'nun düzenlemesi ile ilgili bir plânın mevcudiyetini ortaya koymaktadır.

Allah-u Teâlâ bu yeminden sonra Kur'an-ı kerim'in hakkı bâtıdan, doğruyu eğriden, hidayeti dalâletten ayırt eden ilâhî bir söz, hakikat ile dalâlet arasında kesin bir berzah olduğunu beyan buyurmaktadır:

"Şüphesiz ki bu Kur'an, (hak ile bâtılı) ayıran bir sözdür." (Târik: 13)

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'e verilen mucizelerin en büyüğü ve devamlı olanı Kur'an-ı kerim'dir. Hem mânâsı hem de lâfzı itibarı ile mucizedir. Asr-ı saâdet'ten zamanımıza kadar hiçbir âyeti, hiçbir kelimesi, hiçbir harfi, hiçbir noktası bile değişmemiştir ve aslâ değişmeyecektir. Çünkü Allah kelâmıdır. Söz O'nun sözü, hüküm O'nun hükmü, kitap O'nun kitabıdır. O'nun hükmünü kim bozabilir? O'nun hükmünden kim kurtulabilir?

Bir müslümana düşen; hüküm ve irşadlarından öğüt almak, nuru ile aydınlanmaktır.

"O aslâ bir eğlence değildir." (Târik: 14)

Gönüllerde saygı duyulan ciddi bir Kitap'tır. Hakikatin tâ kendisidir. Sapıklar onunla yolunu bulur, onunla dirilir.

"Onlar (onu iptal etmek için) bir tuzak kuruyorlar." (Târik: 15)

Onun nurunu söndürmek, hükümlerini geçersiz saymak istiyorlar.

Nâzil olduğu günden bugüne kadar asırlardır bu sapıklığı gerçekleştirmek isteyenler aslâ emellerine erememişler, kıyamete kadar da eremeyecekleri açık bir gerçektir.

"Ben de bir tuzak kurmaktayım. (Hilelerine karşılık vereceğim.)" (Târik: 16)

Onlara fırsat ve mühlet veririm, bu fırsatla aldanırlar. Hilelerine devam ederken ansızın yakalarım ve cezâlarını veririm.

"Hele sen o inkârcılara mühlet ver, (onları biraz kendi hâllerine bırak!)." (Târık: 17)

Başlarına azabın hemen gelmesini isteme. Süreleri dolunca, başlarına nasıl bir felâket geleceğini ve ne gibi ağır bir cezâyâ çarptırılacaklarını çok geçmeden göreceksin. Ahiretteki cezâları ise hiç şüphesiz daha ağırdır.

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

HAZRET-İ MUHAMMED Aleyhisselâm

BÜYÜK HİCRET

"Mağara'dan Hareket"

Bir Perşembe akşamı geldikleri mağarada, Kureyş'in arama işi bitinceye kadar üç gün üç gece gizlendiler. Çünkü daha ilk günlerde mağaradan çıkmak, onların düşman eline düşmesine sebep olabilirdi.

Ebu Bekir -radiyallahu anh-in oğlu Abdullah -radiyallahu anh- çok becerikli bir genç idi. Babasının emri üzerine gündüzleri Mekke'de dolaşiyor, kimlerin neler konuşup neler düşündüğünü öğrendikten sonra geceleri mağaraya gelip olan bitenleri haber veriyordu. Ortalık aydınlanmadan da tekrar Mekke'ye dönüyordu. Azatlısı Âmir bin Führeyre -radiyallahu anh- de o civarda koyunlarını güdüyor ve onlara süt götürüyordu. Aynı zamanda sürüyü Abdullah -radiyallahu anh-in ayak izinin olduğu yerden geçirecek izlerini siliyordu.

Kureyşliler artık ümitlerini kesmişler, arama tarama işini gevşetmişler, ortalık yatışmıştı. Abdullah -radiyallahu anh-in getirdiği haberlerden bu anlaşıyordu.

Onları ele geçirme ümidini yitirince Kureyşliler, bu defa onları getirene her birinin diyetini ödemeye karar verdiler.

Kılavuz olarak tutulan Abdullah bin Ureykıt, daha önceden kararlaştırıldığı üzere, kendisine teslim edilen iki deve ile birlikte Pazartesi sabahı seher vaktinde dağın eteğine geldi. Her ikisi de develerine bindiler. Ebu Bekir -radiyallahu anh- yolda kendilerine hizmet eder düşüncesi ile Âmir -radiyallahu anh-i terkesine aldı. Yol göstermekte çok kabiliyetli olan Abdullah -radiyallahu anh- önlerine düştü, Sevr dağından ayrıldılar. Böylece dünya tarihine yön verecek büyük hicret başlamış oldu.

Doğup büyüdüğü vatanından ayrılmak onu hayli duygulandırmıştı.

Devesini durdurdu, Mekke'ye doğru mahzun mahzun bir baktı ve gözleri nemlenerek şöyle buyurdu:

"Sen beldelerin Allah katında en sevgili olanısın. Beni senden çıkarmış olmasalardı çıkmazdım." (Tirmizî)

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sini inzal buyurarak Habib-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem-ini teselli etti:

"Resul'üm! Kur'an'ı sana farz kılan Allah, elbette seni yine döneceğin yere döndürecektir." (Kasas: 85)

Bu ilâhî vaad, Resulullah Aleyhisselâm'ın Mekke'den hicretinden sonra tekrar oraya döneceğine ve orayı fethedeceğine dair Allah-u Teâlâ'nın verdiği bir sözdür.

"Resul'üm! De ki: Rabb'im hidayetle geleni de ve apaçık sapıklıkta bulunanı da en iyi bilendir." (Kasas: 85)

Artık o inkârcı müşrikler böyle müthiş bir âkıbeta hazırlansınlar.

Bu Âyet-i kerime ile hicretin bir yenilgi olmadığı, Mekke'nin gün gelip müslümanların eline geçeceği ve bir İslâm şehri olacağı müjdelenmiş oldu.

Diğer bir Âyet-i kerime'sinde ise bu hususta şöyle buyurdu:

"Nice memleketler vardır ki, onlar seni sürüp çıkaran memlekette daha kuvvetli idiler. Biz onları helâk ettik. Onlara bir yardım eden de bulunmadı." (Muhammed: 13)

Kendi kendilerini kurtaramadıkları gibi, bir yardımcı vasıtası ile de kurtaramadılar.

Takip Edilen Yollar, Uğranılan Yerler:

Dört kişilik küçük kervan, bir gün bir gece hiç durmaksızın yoluna devam etti. Her ihtimale karşı düşman takibini şaşırtmak için, alışlagelmiş yoldan ayrı bir yol takip edildi. Önce güneyde Kızıldeniz'e yakın Tihâme'ye doğru gittiler. Sonra kuzeye döndüler. Çöl içinden sahile paralel olarak yola düştüler. Abdullah bin Ureykî Medine'ye götüren yolların içinde dikkatlerden uzak kalmak ve gizliliği korumak için insanların pek kullanmadığı bir yolu seçmişti. O bu yolları çok iyi tanıyordu. Bu yolculuk kolay olmadı, çünkü yol çölden geçiyordu. Kum tepeleri ve çukurlar olduğu için çölden geçmek kolay değildi, burası çölün en uzun yoluydu.

Ebu Bekir -radiyallahu anh- ticaret sebebiyle her tarafa gidip geldiği için, tanıştığı pek çok kimseler vardı. Bu kişilerden bazıları yol boyunca kendisini görüp tanıyor ve yanında kimin olduğunu soruyorlardı. O ise: **"Bana yol gösteren kılavuzdur."** diye cevap veriyordu. Kendisine soru soran kişiye, onun kendisine yol gösteren bir kılavuz olduğunu ima ederek, ikisinden birinin Kureyş'in aramakta olduğu kişi şüphesini kaldırmış oluyordu.

Bütün gece boyunca ve sabah gün ağarana kadar yola devam ettiler. Salı günü öğle üzeri güneşin sıcaklığından korunmak için gölgelik bir yerde bir müddet dinlendiler. Resulullah Aleyhisselâm istirahat esnasında iken Ebu Bekir -radiyallahu anh- peşlerinde birilerinin olup olmadığını kontrol ediyordu, uzakta bir çoban gördü. Çobandan aldığı bir miktar sütü getirerek Resulullah Aleyhisselâm'a içirdi. Güneş batıya doğru eğildikten sonra kalkıp yollarına devam ettiler.

.

Bu tarihi yolculuk esnasında sıkıntılar ve zahmetlerle karşılaştığı gibi, beşâretlerle rahmetlerle de karşılaşıyordu.

Kudeyt'ten geçerlerken Ümmü Mâbed'e uğradılar. Şahsiyet sahibi, akıllı ve iffetli olan bu yaşlı kadın, kuraklık yıllarında çadırının önüne oturup, gelen geçenlerin su ve yiyecek ihtiyacını karşılamaya çalışır, kendisine uğrayanları ağırlardı.

Ondan hurma, et, süt gibi herhangi bir yiyecek satın almak istediler. O bölgede kıtlık ve açlık vardı. Kadın: "*Vallahi yanımızda herhangi bir şey olsaydı, sizi ağırlamaktan çekinmezdim.*" dedi. Resulullah Aleyhisselâm ileride zayıf bir keçi gördü. "**Yâ Ümmü Mâbed! Keçiye ne diyorsun?**" buyurdu. "*Bu zavallı keçi sürüden geri kaldı, onda süt verecek derman nerede?*" dedi. "**Onu sağmama izin verir misin?**" diye sordu "*Anam babam size fedâ olsun, eğer onda birazcık süt bile varsa sağabilirsiniz!*" cevabını verdi.

Resulullah Aleyhisselâm keçiyi yanına getirtti, mübarek eliyle belini ve memelerini sığadı. Bolca süt ihsan etmesi için Allah-u Teâlâ'ya niyazda bulundu ve: "**Bismillâh!**" diyerek sağmaya başladı. Keçi de bacaklarını araladı. Herkes şaşakalmıştı, zira keçiden fıskırcasına süt geliyordu. Oradakiler doyusıya ondan içtiler, en sonunda Resulullah Aleyhisselâm içti, kovayı tekrar doldurarak:

"Bu sütü kocan gelince verirsin." buyurdu ve tekrar yola koyuldular.

Bir müddet sonra kadının kocası Ebu Mâbed, zayıflıktan sağa sola sallanarak yürüyen, ilikleri kurumuş keçileri sürerek geldi. Bir kap dolusu sütü görünce şaşırdı. "*Bu süt nereden geldi?*" diye sordu.

Ümmü Mâbed olup bitenleri anlatınca: "*Vallahi, ben sanırım ki o, Kureyşliler'in aramakta oldukları kişidir. Ey Ümmü Mâbed! Eğer ben kendisine rastlamış olsaydım, arkadaşlığına kabul edilmemi dilerdim.*" dedi.

Ve şöyle devam etti:

"Yine de bir yolunu bulursam, bunu muhakkak yapacağım."

Ümmü Mâbed, daha sonra kocası ile beraber Medine-i Münevvere'ye giderek müslüman olmuştu.

Resulullah Aleyhisselâm tarafından memesi sığanan keçi, hicretin onsekizinci yılındaki kuraklığa kadar yaşamış, onlar bu keçiden sabah akşam süt sağmış durmuşlardı.

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

EVLYÂ-İ KİRAM **-Kaddesallahu Esrârehüm- HAZERÂTI'NIN** **"HÂTEMÜ'L-EVLYÂ" HAKKINDAKİ** **BEYAN ve İFŞAATLARI (97)**

Muhammed Ca'fer Ed-Dimeşkî -kuddise sirruh- (1)

HAYATI ve ESERLERİ

Şeyhü'l-Ekber Muhyiddîn İbnü'l-Arâbî -kuddise sirruh- Hazretleri'ni ve meşrebini rehber edinen, onun "**Fusûsu'l-Hikem**"indeki müşkil noktalara çözüm getirmek amacıyla birbirinden değerli "**Şerh**"ler te'lif eden Ekberîyye yolu büyüklerinden olan Muhammed Ca'fer ed-Dîmeşkî -kuddise sirruh- Hazretleri'nin hayatı ve eserleri hakkında kaynaklarda yeterli bir bilgi bulunmamaktadır.

Yegâne nüshası İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi Arapça Yazmalar koleksiyonunda yer alan "**Şerh-i Fusûsu'l-Hikem**"i, onun Ekberîyye yolu ile, Muhyiddîn İbnü'l-Arâbî -kuddise sirruh- Hazretleri'nin "**Vahdet-i Vücûd**" ve "**Hâtemü'l-Velâye**" hakkındaki beyanlarına derinden vukûfiyeti bulunan, onlardaki gizli mânâlara kuvvetle nüfûz edebilecek seviyede kâmil bir kimse olduğunu ortaya koymaktadır.

Hazret'in, eserinde "**Fass**"lardaki karmaşık meselelere getirdiği şaşırtıcı izahlar ve bilhâssa "**Hâtemü'l-velâye**" meselesi hakkında serdettiği, diğer "**Fusûs**" şârihlerinin beyanlarını daha anlaşılır hâle getirici, kalplerdeki tereddütleri ustalıklı izâle edici muhteşem ifşaatlar; onun "**Fusûsu'l-Hikem**" şârihleri arasında kendisine has seçkin bir üslûba sâhip mümtaz ve müstesnâ bir şahsiyet olduğu husûsunda şüpheye yer bırakmamaktadır.

"HÂTEMÜ'L-VELÂYE" HAKKINDAKİ BEYAN ve İFŞAATLARI

Muhammed Ca'fer ed-Dîmeşkî -kuddise sirruh- Hazretleri Şeyhü'l-Ekber -kuddise sirruh- Hazretleri'nin "**Fusûsu'l-Hikem**"i üzerine yazdığı şerhinde; Hâtemü'l-evliyâ'nın vâris olduğu "**Hâtemü'l-velâye**" mertebesi hakkında, diğer "**Fusûs**" şârihlerinin beyanlarından son derece farklı ve dikkat çekici ifşaatlarda bulunmuş; bu hususta, bugüne kadar büyük tartışmalara yol açan karmaşık ve ihtilâflı bazı meseleleri çözüme kavuşturacak farklı te'viller ortaya koymuştur.

Hatemiyyet Mertebesinde

"Sükût İlmi"nin Tevdî Edildiği İki Kaynak:

Muhammed Ca'fer ed-Dîmeşkî -kuddise sirruh- Hazretleri "**Fusûsu'l-Hikem**"e yazdığı "**Şerh**"te; Allah'ı bilmenin en üstün derecesini tecellî ettiren "**Sükût ilmi**"nin, "**Hâtemü'n-nübüvvet**"e mazhar olan Resulullah Aleyhisselâm'a ve "**Hâtemü'l-velâye**" mertebesine vâris olan Hâtemü'l-evliyâ'ya tevdî edildiğini haber vererek şöyle buyurmuştur:

"Sükût ilmi'nin verildiği kimse, bu ma'rifetle Allah'ı en üstün ve en yüce seviyede bilen kişi olur. Hâl böyle olunca da, 'Sükût'un tevdî edildiği bu ilim ancak, risâlet kendisiyle hatmolunduğu ve bu Hatmiyyet nedeniyle kendisinden daha kâmil bir kimse bulunmadığı için, Allah'ın yarattıklarının en üstünü olan Hâtemü'r-rusûl Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'e verilmiştir.

Bu sükût ilmini resullerden ve nebîlerden herhangi biri, Hâtemü'r-rusûl Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in mişkâtı olmadıkça göremez, bilemez, tadamaz, keşfedemez. Rusûlü'l-kirâm ve Enbiyâ'i'l-fihâm bu ilmi ancak, İlâhî tecellinin, Tecellî edenin ve O'na -sallallahu aleyhi ve sellem- âit olan Zâtî keşfi ona tecellî ettirenin keşfini te'min eden Hakikatü'l-Muhammediyyetü'l-Ahmediyye'ye nazar ettiklerinde görebilir ve keşfedebilirler. Zirâ onların keşifleri öteden, kısıtlanmış bir çerçevede gerçekleşen zayıf ve düşük bir keşiftir; onların -aleyhimü's-selâm- görüşleri ise bu Hakikatü'l-Ahmediyye'nin dışında, kapalı duvarlar içinde gerçekleşir.

İşte velilerden herhangi biri de, sükûtu tevdî eden bu ilmi ancak, Allah'ın velâyeti kesin olarak kendisiyle hatmedeceği, küllî bir biçimde kendisiyle tamâma erdireceği ve tekmil edeceği Hâtemü'l-velî'nin mişkâtından görebilirler." ("Şerh-i Fusûsu'l-Hikem", İ.Ü. Ktp. AY, nr.: 4907, vr. 107-108)

"Hâtemü'l-Velâye"nin Hâtemü'l-Enbiyâ ve Diğer Peygamberlerle İlişkisi:

Muhammed ed-Dimeşkî -kuddise sirruh- Hazretleri "**Şerh-i Fusûsu'l-Hikem**"inde; Hâtemü'l-evliyâ olan zâtın "**Hatmiyyet**"i nedeniyle, nebî ve resullere nübüvvet ve risâletleri yönünden değil, ancak velâyetleri yönünden kaynaklık ettiğini ortaya koymuş ve diğer "**Fusûs**" şârihlerinin aksine, Resulullah Aleyhisselâm'ın kendi bâtını olan Hâtemü'l-velâye'den istimdadda bulunmasının "*İlmîni ve velâyetini Hâtemü'l-evliyâ'dan alması*" gibi bir mânâyâ gelmediğini beyan buyurmuştur:

"Gönderilmiş olan peygamberler dahî görmeleri gereken bu hâli görmek istedikleri vakit, ancak Hâtemü'l-evliyâ mişkâtından görür ve keşfederler. Bu ise dâimî bir velî olmak cihetiyle, vuslatın hepsiyle alâkalı olarak değil, ancak onların velâyetleri itibâriyle meydana gelir. Aynı şekilde, bunlar nübüvvetleri yönünden zarûrî olduğu için, nebîler hakkında da ancak Velâyet'in kemâli ile gerçekleşir. Şüphesiz ki bunların hepsi 'Hatm' haddi üzere, ancak 'velâyet' için geçerlidir; yoksa onun nübüvvet ve velâyet ciheti, O'nun da -sallallahu aleyhi ve sellem- alması şeklinde bir 'Hatm' olmasını gerektirmez." ("Şerh-i Fusûsu'l-Hikem", İ.Ü. Ktp. AY, nr.: 4907, vr. 108)

"Sükût İlmi"nin Asıl Tecellîgâhı "Hâtemü'l-Velâye"dir!

Muhammed Ca'fer ed-Dimeşkî -kuddise sirruh- Hazretleri "**Şerh-i Fusûsu'l-Hikem**"in bir başka noktasında, "**Sükût ilmi**"nin tecellî ettiği yegâne mertebenin "**Hâtemü'l-velâye**" mertebesi olduğuna dikkati çekerek şöyle buyurmuştur:

"Risâlet ve nübüvvet; yâni Allah'tan alma, bir meleğin refâkatinde O'ndan alma, ya da bir peygamberin ondan alması yönünden velî olduğunda, mutlak olan nübüvvet değil, Şerî'at'la ilgili olan nübüvvet kesilmiştir. Her ikisinin de başlangıcı Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-le olup, bu, nihâyete ermiştir.

Vuslat üzere, 'Hatmü'l-velâye' ye kadar varan İlâhî gizlilikler yönünden velâyet ise nihâyete ermez. Zirâ 'Velî' Allah Sübhânehû'nun Esmâ'ü'l-Hüsna'sından olduğu için, velâyetin de sona ermesi düşünülemez. Çünkü ilâhî isimler hiçbir zaman gözden uzak olmaz.

Nitekim Allah-u Teâlâ:

'Allah, Velî'dir.' buyurmuştur. (Şûrâ: 9)

Allah-u Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

'Allah iman edenlerin Velî'sidir.' (Bakara: 257)

Hattâ bâzı kimseler: 'Her asırda peygamberlerin adedince, yüz yirmi dört bin velîninin mevcûdiyeti uzak olmaz.' derler.

Kitap ile gönderilmiş bulunan peygamberlerin tümü, hattâ Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz dahî zikrettiğimiz bu sükût ilmîni, Allah'ın has isimlendirmesinin kendisinden uzak olmaması nedeniyle, O'nun 'Velî' isminin muktezâsı olduğu için ancak Hâtemü'l-evliyâ mişkâtından sezebilir ve bilebilirler. Şu hâlde onlardan daha düşük seviyede bulunan velîler

Allah-u Teâlâ'nın Sevgilileri'nin İfşaatlarına İzah ve Açıklamalar (32)

Muhyiddîn İbnü'l-Arâbî -kuddise sırruh- (21)

Muhyiddîn İbnü'l-Arâbî -kuddise sırruh- Hazretleri'nin, Hâtemü'l-Evliyâ Olan Zâtla Mülâkâtı (2):

Şeyhü'l-ekber Muhyiddîn İbnü'l-Arâbî -kuddise sırruh- Hazretleri'nin **"Ankâ-i Muğrib fi Ma'rifeti Hatmü'l-Evliyâ ve Şemsü'l-Mağrib"** adlı eserindeki ifşaatında yer alan:

"Benim ahdimi taşıyacak bir kimse de yoktur." sözünün mânâsı; yâni velî olmadığı gibi, **"Emânât-ı İlâhî'yi ona yüklemiş, ondan başkası bu yükü taşıyamaz."** demektir. Onun ahdini taşıyacak, onun yerine gelecek bir fert yoktur. Allah-u Teâlâ ona ihsan ve ikrâm edileni başkasına yüklememiştir, ona verilen başkasına verilmemiştir. Başkasına verilmediği için, bu soy ve bu ahlâktan gelecek kimse olmadığı için ve böyle zaman da bulunmadığı için onun yerine geçecek kimse yoktur.

"Benim yok olup gitmemle süregelen zaman da yoktur."

Bunun mânâsı; onu bu zamanın içinde gönderdi.

O öyle bir zamanda gönderildi ki; nice türemelerin ürettiği, Allah'lık dâvâsında bulunan firavunların yine türediği bir anda gönderildi ve bu fitne ateşini söndürdü.

Bu "Nûr" yayıldıkça, hem müminlerin bir taraftan imânları, diğer taraftan maddeleri kurtuluyordu ve insanlar felâha eriyordu. İşte böyle firavunların türediği bir zamanda bunların üzerine hiç çekinmeden gidildi ve bu firavunlar yere serildi. Bunun için bu ahdi taşıyacak kimse yoktur, böyle bir zaman bir daha husûle gelmeyecek. Onun gitmesi ile herhangi bir kimsenin gelmesi de düşünülemez. Şu gelecek, bu gelecek diye bir şey yoktur. Niçin? **"Hâtem"** bir tane olduğu için!..

Bundan sonra Hazret-i Mehdi'nin de yapacağı işler var, Hazret-i İsâ Aleyhisselâm'ın da yapacağı işler var; amma yapacakları işler bu velâyetin içindedir. Neden? **"Hâtem"** olduğu için... Binâenaleyh, ihvan için bu büyük bir tenbih, büyük bir îkazdır. Aklınızı başınıza alın, yola sınıksız sarılın! Onlara ulaşırsanız, siz zaten bu yolun hizmetçisisiniz, ulaşamazsanız bile hakikati bilmiş olursunuz; çünkü onların velâyeti de bu **"Velâyet"**in içindedir.

Hazret burada: **"Onu tanıyıp itibar gösteren kimseye, ondakinin benzeri gibi bir elbise giydiriliyordu."** buyuruyor.

Bu elbise İlâhî bir "Nûr"dur, bu lütuf da yalnız "sâdık ihvân"a aittir. Allah-u Teâlâ ona giydirdiğini yakınlarına da giydirecek, üzerlerinde o elbise olduğu halde mahşere çıkaracak, mahşer halkı arasında en büyük şerefi taşıyacaktır.

Dikkat ederseniz ona giydirilen elbise, ihlâslı ve sâdık olan "Hakîki ihvân"a da giydiriliyor. Bu ise; sadâkat ile, bütün gönlü ile bağlı olan kimseye âittir, başkasına âit değildir. O elbise öyle bir elbisedir ki, mahşere de o elbise ile çıkılacak... Bu çok büyük bir lütuftur, çok büyük bir müjdedir. Bu lütuf size yeter!.. Yeter ki Allah-u Teâlâ kabul buyursun ve hakikati bize duyursun. Ona giydirilen elbiseden siddîk olan ihvan da giyer. Allah-u Teâlâ'nın ona ihsân ettiği elbise Nûr elbisesidir, mânevî elbisedir; dünya elbisesi değil, âhiret elbisesidir. Hakikaten yolda sadâkatınızı gösterirseniz, onu tanıdığınızdan ötürü Allah-u Teâlâ size bu lütfu bahşeder.

O elbise eskimez, çürümez. Herkes çıplak çıkarken kişi o elbise ile çıkar, çıplak çıkmamaya vesîledir. Ne büyük lütuf, ne büyük şeref!.. İhvânın özenmesi gereken en mühim şey! Çünkü kimseye giydirilmemiş olan o mânevî elbise ona giydirilmiş, o kadar!..

Zâten "**Siyah Bayraklılar**"ın fazîleti de buradan geliyor.

Çünkü Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Ebu Hureyre -radiyallahu anh-den rivâyet edilen bir Hadis-i şerîf'lerinde buyururlar ki:

"Onlar benim ümmetimden âhir zamanda gelecek bir topluluktur ki, kıyâmet gününde tıpkı peygamberlerin haşrolunduğu gibi haşrolunacaklardır. İnsanlar durumları gösterilip de onları gördükleri zaman, onların peygamberler olduklarını sanacaklar. Ta ki ben: 'Ümmetimidir, ümmetimidir!..' deyip de kendilerini tanıtıncaya kadar... Nihâyet halk onların peygamber olmadıklarını anlayacak. Şimşek ve rüzgâr misâli geçip gidecekler, nûrlarından mahşer ehlinin gözleri kamaşacak!" ("el-Vesâyâ li-İbnü'l-Arâbî", Süleymâniye Ktp. Hâlet Efendi, nr.: 198/2, vr. 486)

Niçin gözleri kamaşacak? Onlardan başka giyinen yok ki... Bu ihsan ve ikrâm karşısında bir mahlûk âciz düşer, şükretse edemez, bir şey yapsa yapamaz!..

İşte onlara Allah-u Teâlâ'nın lütfu bu olacak, o lütfu mazhar olanlar dünyada da örtülü, âhirette de örtülü olacak. Çalışanlar bunun için çalışsın!..

Resulullah Aleyhisselâm'ın: "**Hayır! Bunlar benim ümmetimidir!..**" buyurması, bu şerefin hiç şüphesiz ki ona âit olduğunu gösterir. "**Siyah Bayraklılar**"ın fazîleti bu yöndedir. Evet, peygamber değil amma, onun peygamberlik vazîfesi ile muvazzıf olan "**Bayraklılar**"ıdır. Çünkü onlar bu "Nûr"u yaydılar, zulmânâtı dağıttılar.

Nitekim İmâm-ı Rabbânî -kuddise sırruh- Hazretleri buyururlar ki:

"Bu zât, geçmiş ümmetlerdeki ulü'l-azm peygamberlerin işini görür." ("Mektûbât", 234. Mektup)

Bütün bu fazîlet oradan geliyor, Allah-u Teâlâ'nın ezelden koymasından, ezelden yerleştirmesinden doğuyor. Kulda hiçbir şey yok, kul bir maskeden ibârettir.

"Baştakilerle sondakilerin birbirine kavuşması." mevzûsuna gelince;

Muhyiddîn İbnü'l-Arâbî -kuddise sırruh- Hazretleri aynı eserin 18. sayfasında Hâtem'ül-enbiyâ Aleyhisselâm'ın devirden de sözederek; Sünnet-i seniyye ameli ve en ulu tecellî sâyesinde, onun ihvânının da onlarla aynı yoldan yürüyüp onların üstünlüğüne kavuşacağını haber vermiş, "Hakîki ihvân"ın fazîletini burada da ortaya koymuştur.

Buyurur ki:

"Seniyye amelîne ve 'En ulu tecellî'ye göre, Peygamber'in sahâbesinden herhangi bir kişiyi öne geçirmiş olan şey, sana has kılınan zamanda, senin ihvânın arasında da meydana gelince,

senin zamânın onların zamânıyla birleşir ve artık onların yoldaşı cümlesinden olursun!" ("Ankâ'-i Muğrib fî Ma'rifeti Hatmü'l-Evliyâ", s. 18)

Dikkat ederseniz bu beyanlarında "**Ashâb**"la "**İhvan**" mevzu ediliyor, halk mevzu edilmiyor!..

Enes bin Mâlik -radiyallâhu anh-den rivâyet edildiğine göre, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir diğer Hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuşlardır:

"Müslümanlık garip olarak başladı, başladığı gibi garip olarak avdet edecektir.

Ne mutlu gariplere!" (Müslim, İmân: 232)

"Garipler kimlerdir?" diye sorulduğunda şöyle buyurmuşlardır:

"Garipler o kimselerdir ki, halk tarafından bozulmuş olan sünnetimi ıslâh ederler, öldürülmüş olan sünnetimi de ihyâ ederler." (Tirmizî, İmân: 13)

Bu Hadîs-i şerif'e bunlar da mazhar olduğu için aynı yolda birleşiyorlar. İşte bunlar o "**Garipler**"dir. O devir de garipti, bu devir de gariptir; "**Ashâb**" ile "**İhvan**" birleştiği gibi, mücâdele hususunda da aynı noktada birleşiyorlar. Bu gariplik ânında "Nûr"u yaydıklarından ötürü onlara bu fazîlet veriliyor. Bu Hadis-i şerif bilhâssa onlara işaret ediyor, ikinci bin seneden sonra bu mücâhidlere bu ad veriliyor, yeniden doğar gibi doğuyorlar.

Bunun da sebebi; Allah-u Teâlâ'nın bunlara Asr-ı saâdet hayatının benzerini yaşatması, din-i İslâm'ı bütün hükümleri ile ayakta tutmak için her türlü mücâdele ve mücâhadeyi yapmalarınıdır.

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

TASAVVUF'UN ASLI HAKİKAT VE MARİFETULLAH İNCİLERİ (12)

"Mahviyet"

Allah öyle bir Allah ki, hayatım boyunca bir nimetine bile şükrümü ifa edemem. Nimetlerinin birinin dahi suâlîne cevap veremem. Meğer ki hesapsız kerem edip bağışlasın.

Allah-u Teâlâ'yı anamadığımı, ibadet edemediğimi, bilmeye de imkân olmadığını ifade etmek istiyorum.

İtimat edin Allah-u Teâlâ'ya lâıyk-ı veçhile sığınamadığımı, Azamet-i ilâhî'si karşısında korkmadığımı biliyorum. Bunu kalben söylüyorum. Çünkü korksam erimem lâzım. Sığınsam başka hâle bürünmem lâzım. Hiç güvencem yok. Eğer zerre kadar bir güvencem varsa, gözyaşları ile onun erimesini niyaz ederim.

Şu hususu da hemen ilâve edelim ki, kendimden daha biçare bir âciz de bilemiyor ve göremiyorum. Bunu sakın bir tevazu kabul etmeyin, bir hakikattir. Çünkü nefsim bakıyorum, bir tehlikeye düşmezden evvel kurtuluşunu arıyor. Bir ibtilâ karşısında, gelmesinden evvel kalkmasını istiyor.

Bu büyük gerçekleri ne duyuyoruz, ne de duymak istiyoruz. Var olan Allah-u Teâlâ'dır. Sen âcizsin, Allah-u Teâlâ'yı bilemezsin, anlayamazsın. Bir zerre toz seni ölçebilir mi? Sen zerre kadar toz bile değilsin. Çünkü seni de O yarattı.

Allah-u Teâlâ bilinmedikçe ibadet edilmez. Bilmek için de intisab edip sülûk etmek gerekiyor. Daha sonra Azamet-i ilâhî ortaya çıkar.

Gözün; "Bakar göz", "Şaşı göz", "Kör göz" diye üçe ayrılması bu noktadadır. Birisi Allah-u Teâlâ'yı görerek ibadet eder, birisi kendi varlığı ile ibadet eder, diğeri ise hiç görmez.

İnsan "**Nutfe**"ye indikten sonra bile, şeytan ve nefis hücum ederek ona varlık katmaya çalışırlar. Bu iki düşman zorlamaktan hiç geri kalmazlar. Hazret-i Allah'a sığınılmadıkça kurtuluş mümkün değildir. "*Allah'ım bu düşmanlardan sana sığınırım.*" diye niyaz ve ilticâ edilirse, Allah-u Teâlâ da lütfedip onu şeytanın ve nefsin hücumlarından korursa ancak kurtulmuş olur. Kurtuldum diye bir şey yok.

Bunun temsilini şöyle arzedelim:

Ebu Hüreyre -radiyallahu anh-den rivayet edildiğine göre Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz:

"Sizden hiç kimse amel ve ibadeti ile kurtulamaz." buyurdu.

Sahâbe-i kiram -radiyallahu anhüm-:

"Sen de mi yâ Resulellah?" diye sordukları zaman ise şöyle buyurdu:

"Evet ben de. Meğer Allah-u Teâlâ rahmeti ve fazlı ile beni koruya." (Müslim: 2816)

İLİM-İRFAN MEKTEBİ

Esrar Odası:

Tasavvuf, esrar odasının ilâhi sırlarına insanı mazhar eden bir yoldur.

Asıl mânâ süzülmeaktır. Tereyağının süzülüşü gibi süzülme, haddelerden geçmek... Bu hâle gelebilmek için tasavvuf elzemdir.

Ruhu tâlim ve terbiye, nefsi tezkiye sayesinde insandaki ahlâk-ı zemimeler, kötü huylar gider. Emmâre olan, yani her kötülüğü emreden ve yaptıran nefis "Sâfiye"ye vardığı zaman sâfileşir, övülmeye lâyık olur. Buna da âmil tasavvuftur.

Bütün gaye varlığı ifnâ etmek ve Var'ı bulmaktır. Varlığımız Var'ı bulmaya mânidir. Varlık yok edilip, Var bulunduğu zaman yapılan her iş Allah ile yapılır. Tasavvufun en son sınırı budur ve tasavvufun özüdür. Zira ancak Allah ile yapılan esastır. Bu hâle gelmeyen kimselere nefis müdahale eder, yaptıklarını nefisle yaparlar.

Burada bir sırrı size şöyle arzedelim: Nefsin kalkanı vardır, Kelime-i Tevhid çekildiği zaman kalkan tutar ve o tevhid tohumunu kalbe düşürmez, boşa düşürür. Ve fakat ince yollardan geçse geçse, haddelerden süzüle süzüle varlık yok edilirse, her yapılan iş Allah ile yapılır, nefsin ve şeytanın attığı iğva taşları ona isabet etmez. O yok ki isabet etsin. Erimiş, yok olmuş, varlığını tamamen ifnâ etmiş.

Bu ince ayrılığı kavrayabildiniz mi? Yani var olanda nefsin kalkanı var, Kelime-i Tevhid'i içeriye düşürmüyor. Yok olanda ise O var, her yaptığını O'nunla yapıyor. Nefsin ve şeytanın müdahalesi ona tesir edemiyor. Tasavvuf işte onu bu noktaya erdirir.

Tasavvuf bir ilim-irfan mektebidir. Esrar odasının ilâhi sırlarına mazhar olabilmek ve hakikatı anlamak için kurulmuş bir mektep. Bu tahsil sayesinde bütün ilimlerin özüne inilir. Altı mektep var, her mektebin de sınıfları var.

Bu ilim ve irfanı tahsil etmek için Mürşid-i kâmil'i bulmak şarttır ve elzemdir. Hakikat yolunun rehberini Allah-u Teâlâ yetiştirmiştir.

Onu mahviyetin en aşağı derecesine indirmiştir. Yalnız Allah ve Resul'ünden bahseder, başka hiçbir şeyden bahsetmez. Hep O'nun varlığını, O'nun verdiğini ortaya koyar. Allah yolunu o tarif eder.

Mürşid-i kâmil Allah-u Teâlâ'nın ona bahsettiği tasarruf ile yürütür. Oldukları yerde müridânı tekâmül ettirir. Az dersle çok yol aldırır. İstidatları nispetinde geldikleri makamlara tekrar çıkarır. Yâni misâl âleminden gelmişlerdi, tekrar o âleme kadar çıkarmaya muvaffak olur. Bu bir lütf-u ihsandır. Allah-u Teâlâ o kişiye ihsan edecek ki, Mürşid-i kâmil bunu yapsın. Kalbi bozuk, yani cilk yumurta gibi olan hiçbir şey alamaz. Binaenaleyh bir insanın dünyaya gelerek birinci turu yapmasına anne-baba vesile olduğu gibi, ikinci turu yapıp dâireyi tamamlamasına da Allah-u Teâlâ Mürşid-i kâmil'i vesile kılmıştır.

Dikkat edilirse Mürşid-i kâmil'in anne-babadan çok daha mühim olduğu görülür.

Şeyh Es'ad Efendi -kuddise sırruh- Hazretlerimizin:

"Dünyaya gelmekten murad Mürşid-i kâmil'i bulmaktan ibarettir." buyurmaları bu hakikatin bir ifadesidir ve intisab bu bakımdan lüzumludur.

İmam-ı Rabbânî -kuddise sırruh- Hazretleri: **"Şeriat üç şeyle tamamlanır. İlim, amel, ihlâs."** buyurmuşlardır. İlim okumakla, amel çalışmakla elde edilirse de, ihlâs ve ihlâsta daimi kalmak ancak tasavvufu elde edilir. Onlar hıfz-ı himâyede tasarruf-u ilâhî'de oldukları için, o ihlâsı elde ediyorlar.

Tasavvuf, Allah sevgisine yegâne vesiledir.

İntisab etmek istendiği zaman evvelâ istihâre yapılır. **"Eğer bana nasip etmişsen ve kime nasip etmişsen bana göster, bileyim ve ona göre gireyim."** diye Allah-u Teâlâ'dan istimdat edilir. Bir alâmet zuhur ederse ehli bulunup ehline tabir ettirilir. Ehli olmazsa, yanlış bir tabir ile kişiyi dalâlete sevk eder. Ehli bulunacak ve o tabire göre hareket edilecek. Tarikat-ı aliye'ye böyle girilir. Bu kadar lüzumlu bir yol, Ahmed'e Mehmed'e intisab etmek demek değildir. Rehber bulununcaya kadar aramak icabediyor. **"İntisab ettim, bağlandım."** gibi sözler boş sözlerdir.

Allah-u Teâlâ ezelden nasipdar ettiği kimsenin nasibini, yolun hakiki rehberine teslim eder ve kişiyi ona ulaştırır. Mürid günâ gün o nasibi alır ve terakki eder. Mevlâ o nasibi koymasaydı, mürşidde o nasip yoktu. Mürşid O'nun koyduğu nasibi vermiş oluyor. Daha doğrusu o kanaldan almış oluyor. Çünkü veren yalnız Allah-u Teâlâ'dır.

Meselâ çocuk annesini emiyor. Annesi: **"Sütü ben verdim."** diyebilir mi? **"Ben verdim"** dese, peki ona sütü kim verdi? Evet hakikaten çocuğu annesi emzirdi ama, süt ona ait değil. Sütü vereni kimse düşünmüyor. Her şeyde Allah-u Teâlâ'nın ikram ve ihsanı vardır.

Mürşid de böyledir, bir ana gibidir. Nasipdar olanlara Allah-u Teâlâ'nın ezelden yerleştirdiği nasiplerini verir. Kendisine ait hiçbir nesnesi yoktur.

Mektebe giden bir talebenin, mektepte sınıf programına göre hareket edip, sınıflarını geçtikçe kitaplarını değiştirdikleri gibi, onun da merhalesinin tablosunu boynuna takarlar. Bu gizlidir. O merhale bitinceye kadar o tablo mucibince harekette bulunur. O tablo vazifesini ifâ edip bitirince, onu kaldırırlar ikincisini koyarlar. Yani sizin anlayacağınız, kitabını değiştirirler. Bu kitaplar Mürşid-i kâmil vasıtası ile

değişir. Mürid bunun farkında bile olmaz. Ezeli nasibi günâ-gün iner. Bunu ancak tasarruf sahibi Mürşid-i kâmil yapabilir, mürşid sûret-i katiyyede buraya giremez. Tasarrufu olmadığı için bunu yapamaz. Bütün yükü müridâna yükler. O yalnız yolu gösterir, "Yürü de git." der, gayrıya tecavüz etmez.

Birisi yürütüyor, diğeri yürü diyor. Birisi sütü vereni görüyor, diğeri memede kalıyor. Daha doğrusu birisi O'nun diyor, diğeri benim diyor. Aradaki fark bu kadar büyüktür. Mürşidleri de Mürşid-i kâmil yetiştirir.

Evet Mürşid de vazifelidir. Bir kaymakamın idaresi bir kazayı, bir valinin idaresi bir vilâyeti, bir Reiscumhur'un idaresi de devleti içine alır. Mâneviyat da böyledir. Hepsinin kendilerine göre vazifeleri ve salâhiyetleri vardır. Allah-u Teâlâ nasıl tecelli ederse, nasıl murad ettiyse öyle olur.

Hakikate ulaşmak için merdiven basamaklarından çıkmak gerekiyor. Bu basamaklar üç merhaledir. Mürid Fenâfişşeyh'te varlığını, Fenâfirrasûl'de yokluğunu, Fenâfillâh'ta hiçliğini yok eder. Daha doğrusu hiç olduğunu gözü ile görmeye başlar. Allah-u Teâlâ dilediği zaman hakikati duyurur.

Hep ezeli nasip, başka hiçbir şey değil.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurur:

"Onlar sözün en güzeline hidayet edilmişler, kendisine çok hamdedilen Allah'ın doğru yoluna eriştirilmişlerdir." (Hacc: 24)

Bu ilim-irfan mektebinin görünüşte mektebi de hocası da yoktur. Lâkin bilen için çok ince bir disiplin, hâli terbiye mevcuttur. Bu mânevi terbiye onu takvâ kalıplarına sokar, Kur'an-ı kerim ve Sünnet-i seniye rayları üzerinde yürütür.

Bazı kimse "Kâl"den anlar, bazısı bizzat "Hâl"den anlar, bazısı da "Hâlât"a mazhardır. Hâl, Allah-u Teâlâ'nın duyurduğu, fakat kişinin ifade edemediği şey; hâlât ise hâli kavramak ve karşıdakinin anlayabileceği hâli tarif etmeye çalışmak demektir.

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

İSLÂM İLMİHALİ

Hidayet ve Dalâlet

Hidayet Allah-u Teâlâ'nın, kendi zâtını bilmek için lütuf ve keremi ile kullarında halkettiği muvaffakiyettir.

Âyet-i kerime'de:

"Allah kime hidayet ederse, o doğru yolu bulmuştur." buyuruluyor. (A'râf: 178)

Allah-u Teâlâ indirdiği kitaplar ve gönderdiği peygamberler vasıtası ile hayır ve şer yollarını göstermiş, kullarına da iyiyi ve kötüyü ayırdedecek kabiliyetler vermiştir.

Âyet-i kerime:

"Biz ona iki de yol gösterdik." (Beled: 10)

"Semud kavmine gelince; onlara doğru yolu göstermiştik, amma onlar körlüğü hidayete tercih ettiler." (Fussilet: 17)

"Onlar hidayet yerine dalâleti, mağfiret yerine azabı satın almışlardır." (Bakara: 175)

Gözler her ne kadar açıksa da, basiret körlüğü veren sebepler hidayete mâni olur.

Âyet-i kerime:

"Yalnız gözler kör olmaz, sinelerde olan kalpler de körleşir." (Hacc: 46)

Hazret-i Allah azim nispetinde kullarını destekler, hidayetlerini artırır, sermayelerini çoğaltır, yollarını açar ve önlerine ışık tutar. Bu ise mücahedenin neticesidir.

Âyet-i kerime:

"Bizim uğrumuzda bizim için mücahede edenlere elbette yollarımızı gösteririz." (Ankebut: 69)

Hidayet; mücahedenin kemâle ermesinden sonra, nübüvvet ve velâyet âleminde parıldayan bir nûr olur.

Cenâb-ı Hakk'ın kendisine tahsis ile şerefleştirdiği mutlak ve gerçek hidayet budur.

Âyet-i kerime:

"Allah'ın hidayeti asıl hidayetin ta kendisidir." (Bakara: 120)

"Bir ölü iken kendisini dirilttiğimiz, ona insanlar arasında bir nûr verdiğimiz kimse, karanlıklar içinde kalıp ondan hiç çıkmayan kimse gibi olur mu hiç?" (En'am: 122)

Hidayetin zıddı dalâlettir. Dalâlet doğru yoldan sapmaktır. Hidayetin neticesi iman, dalâletin neticesi ise imansızlıktır.

Hidayeti de dalâleti de ancak Allah yaratır. Kullarından dilediğine hidayet, dilediğine dalâlet verir. Allah'ın hidayete eriştirdiğini kimse saptıramaz. O'nun dalâlete düşürdüğünü kimse hidayete erdirip doğru yola iletemez.

Âyet-i kerime:

"Allah dilediğini dalâlette bırakır, dilediğini de hidayete erdirir." (İbrahim: 4)

"Allah kimi dalâlette bırakırsa, ona hidayet edecek yoktur. Allah'ın hidayete erdirdiğini de dalâlete düşürüp saptıracak yoktur." (Zümer: 36-37)

Cenâb-ı Hakk'ın bir insanda dalâlet yaratması, o insanın kendi arzusu ile sapıklık yolunu seçmiş olmasındandır. Yoksa kul iradesini dalâlete yöneltmedikçe, Hazret-i Allah onu zorla sapıklığa düşürmez. Çünkü insanda hidayet ve iman fitrîdir, yaratılışında vardır. Dalâlet ve küfür insanın cüz'i iradesini kötüye kullanmasından dolayı sonradan ârız olmuştur.

Âyet-i kerime:

"Hidayet kendisine apaçık belli olduktan sonra, Peygamber'e muhalefet edip inananların yolundan başkasına uyan kimseyi döndüğü yolda bırakırız. Ahirette de kendisini cehenneme sokarız. Ne kötü bir dönüş yeridir orası!" (Nisâ: 115)

"Allah, kâfirler gürûhunu hidayete erdirmez." (Bakara: 264)

Bütün kalpler Hazret-i Allah'ın kudret elindedir. Dilediğine hidayet eder. Kul kula hidayet veremez, ancak teşvik eder, hidayete vasıta olur.

Âyet-i kerime:

"İnsanları hidayete erdirmek senin üzerine borç değildir. (Sana düşen hidayete davettir.) Şu kadar var ki, Allah dilediği kimseye hidayet eder." (Bakara: 272)

"Dileseydik herkese hidayet verirdik." (Secde: 13)

Dünya saâdetine, ahiret selâmetine ancak hidayet sayesinde erişilir. Kul; iradesini imana sarfettikçe, hidayet arzusunda bulundukça, o yolda yürüdükçe, Allah-u Teâlâ'nın hidayeti de artar durur.

Âyet-i kerime:

"Hidayeti kabul edenlere gelince, Allah onların hidayetini artırmış ve onlara takvâ yollarını ilham etmiştir." (Muhammed Aleyhisselâm: 17)

Bir Âyet-i kerime'sinde de Hakk Celle ve Alâ Hazretleri şöyle buyuruyor:

"O size nasıl hidayet ettiyse, siz de O'nu öylece zikredin." (Bakara: 198)

Zikrullah, hidayete ermenin bir şükran ifadesidir.

İnanan bir mümin için hidayete ererek dünya saâdetine ve ahiret selâmetine nâil olmaktan daha büyük bir lütuf tasavvur edilemez.

Binaenaleyh ihsan olunan hidayet-i ilâhinin muhafaza ve bekası için ısrarla Rabbül-Âlemin'e iltica edilmelidir:

"Ey Rabb'imiz! Bizi doğru yola hidayet ettikten sonra kalplerimizi saptırıp döndürme. Bize kendi nezdinden bir rahmet ver. Şüphesiz bağışı en çok olan sensin." (Âl-i İmrân: 8)

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

İran harbi ve Kuzey Irak meselesi dananın kuyruğunun kopacağı yerler olarak tahmin edilebilir.

Hararet Artıyor!

Amerika Pakistan'daki nükleer silahları bizzat kendi kontrol etmek istiyor, (Pakistan'da yaşananları görüyorsunuz.)

Amerika ve İsrail İran'ın nükleer silah yapma niyetini ne pahasına olursa olsun bertaraf etmeye kararlı olduğunu söylüyor.

Rusya nükleer silahlarını gerekirse kullanabileceğini, Doğu Avrupa ülkelerine yerleştirilecek Amerikan füze savunma sistemlerini hedef alabileceğini söylüyor.

Kuzey Kore kıtalararası füzeleri ve nükleer başlıkları ile pusuda bekliyor.

Türkiye'de yayınlanan ve kime hizmet ettiğine dair şiddetli tartışmalara sebep olan Metal Fırtına romanının Türk kahramanı Amerikan işgaline misilleme olarak Amerikan şehirlerinde atom bombası patlatıyor.

Amerikan üniversitelerinde verilen brifinglerde Rusya'dan -ve hatta birkaç tanede de Amerika'dan- çalınan 400 atom bombasının teröristlerin eline geçmiş olabileceğinden, atomlu terör eylemi ihtimalinden bahsediliyor.

Sibel Edmonds isimli Türk asıllı olduğu iddia edilen medyatik FBI ajanı Türk ve İsrail ajanlarının Amerikan nükleer sırlarını çalarak Pakistan'a sattığını iddia ediyor.

İngiltere'de iktidara gelen bir başbakana ilk olarak, bir nükleer harp çıktığında nükleer çantayı nasıl kullanacağı öğretiliyor.

Geçtiğimiz Şubat ayında Norveç'te Kuzey Kutbuna 1000 km mesafede buzlarla kaplı bir adada, "Kıyamet ambarı" adı verilen bir ambar inşa edildi. Bu ambarın büyük bir doğal afet ya da nükleer harp çıkması durumunda yeryüzündeki tüm bitkilere ait tohumların gelecek nesillere taşınması amacıyla yapıldığı söyleniyor.

Amerika'nın yüzbinlerce insanı alacak kapasitede toplama kampları inşa ettiği iddia ediliyor.

11 Eylül'de görüldüğü üzere en ufak bir saldırı anında Amerikan başkan yardımcısı ile başkanı ayrı mekanlarda, birisi her türlü tehlide karşı dayanıklı olarak inşa edilmiş bir sığınakta kalıyor.

İngiltere, İsrail gibi ülkeler aylarca denizaltında kalabilen nükleer denizaltılar ediniyor.

Amerika, İran gibi ülkelerde kullanmak üzere küçük kapasiteli, sınırlı etkili "Taktik nükleer silah"lar üretiyor.

Genelkurmay Başkanı Büyükanıt *"Eğer Pakistan'da yönetim Taliban'ın eline geçerse dünyada ilk kez bir terörist grubun eline atom bombası geçmiş olacak."* dedi. Bu açıklamadan birkaç gün sonra Pakistan Ulusal Günü için düzenlenen resepsiyona TSK'nın bütün üst düzey komutanları katıldı. Genelkurmay başkanı önüne gelen Pakistan bayrağı ile süslenmiş pastayı kenarından kesti. Bayrağı kesmeyi reddetti, "Pakistan bayrağını keseni yani..." diye yarım bıraktığı cümlesini ilginç bir hareketle tamamladı: Pastayı kesmesi için verilen kılıcı havada salladı.

Bütün bu saydığımız ve sayamadığımız listenin en sonunda en tehlikeli olanı var: Amerika'da siyonist neocon orijinli "Kaostan düzen çıkarma" felsefesi epeyce taraftarı ile pusuda bekliyor. (Takip edenler bilirler Amerika'da "Tanrıyı Kıyamete Zorlamak" adı altında kitaplar bile yazıldı.)

Şimdi dünyanın ahvali bu. Bu tehlikelerin merkezinde de bildiğiniz gibi Ortadoğu ve Türkiye var. İran harbi ve Kuzey Irak meselesi dananın kuyruğunun kopacağı yerler olarak tahmin edilebilir.

Anlayacağınız dünyayı sarmış koca bir yılan var. Kuyruğu Amerika'da, başı burnumuzun hemen dibinde.

Vaziyet bu olunca meselelere küresel bir perspektifle bakmak ve çok büyük bir teyakkuz halinde bulunmak gerekiyor. Ancak buna imkân vermemek için küffar bütün imkânları ve fitnesi ile taarruza geçmiş vaziyette.

Öyle bir ortamda yaşıyoruz, öyle bir psikolojik harp bombardımanı altındayız ki, her şey ters yüz olmuş durumda. Olayların gerçek boyutunu, arka planını araştırmaya, görmeye çalışanlar bile bocalıyor. Düşünün ki; terör örgütü PKK koskoca Türk devleti'ne propaganda üstünlüğü kurabiliyor. Terörist "Demokrasi istiyorum!" diye arz-ı endam ediyor; ajan-provokatör "Memleket sevdalısıyım!" diye hava atıyor.

Kısacası su bulanık, halk şaşkın, vaziyet tehlikeli.

Şöyle düşünün: Pakistan'ı önünüze koyun. Biz buradan "Acaba Pakistan'a ne olacak? Bölünecek mi? Kargaşa artacak mı?" diye endişe ediyoruz. Bu kardeş ülkenin iyiliği için dua ediyoruz... Bir de Pakistan'ın içinde yaşayan halkı düşünün. Onlar başka alemde. Kimisi bir partinin taraftarı, kimisi başkasının. Kimisi Müşerref'i destekliyor. Bazı kendini müslüman zanneden kimseler ise Pakistan'ın müslümanlığını yeterli görmediği için silahlı isyana kalkışıyor... Halk girmiş kazanın içine, kapağını kapatmışlar. Amerika habire odun sürüyor ateşe.

Pakistan Meselesi:

Bildiğiniz gibi Amerika Afganistan'a saldırırken Pakistan'ı taş devrine döndürmekle tehdit etmişti. Pakistan Devlet Başkanı Müşerref, Amerika ile didişmeyi göze alamadı, işbirliği yolunu tuttu. Ancak bu durum Müşerref'e Amerikancı damgası vurdurttu. İçeride huzursuzluk üzerine huzursuzluk çıktı. Amerika BOP haritası doğrultusunda Pakistan'da kargaşa çıkartanlara destek verdi. Müşerref'i yeteri kadar Amerikancı görmediği için olsa gerek gözden çıkarttı. (Nitekim Müşerref Amerika'yı rahatsız eden bir çizgi takip etmeye başlamıştı.)

Bu durum Amerika'yı desteklemenin öldürücü zehrine ve Amerika'nın vefasızlığına çok bariz bir gösterge oldu.

Türkiye Meselesi (Şark Sorunu):

Osmanlı'dan günümüze Ortadoğu ülkelerinin ve Türkiye'nin çektiği sıkıntıların ve bölgede yaşanan badirelerin sebeplerini az çok biliyoruz.

Bu bölgenin stratejik konumu; "Kara altın" adı verilen zengin petrol yataklarına sahip olması; yahudilerin "Vadedilmiş toprak" hayalleri olarak sıralayabileceğimiz üç temel üzerinde yükselen güç mücadeleleri bir musibet olarak tepemize çöreklenmiş durumda.

Sömürgecilerin yüz yıl evvel "Şark meselesi" adını verdikleri güç mücadelesi, ağırlıklı olarak petrol ve stratejik hakimiyet projesi olarak yürütüldü. Yahudi meselesi yine gündemde olmakla beraber biraz arka planda idi. Günümüzde "BOP", "GOP" gibi isimlerle karşımıza çıkan vahşi saldırılar da yine aynı temel maksatlar üzerinde icra ediliyor, yalnız bu sefer yahudi meselesi sıralamada en öne geçmiş durumda.

Öyle ya da böyle, İngiltere ya da Amerika... Almanya ya da Fransa... Ya da İsrail... Bu bazen paylaşan, anlaşılan; bazen de tepişen, kavga eden ülkelerin ortak duygusu, Türkiye'nin her zaman kontrol altında ve kendi istedikleri sıklıkta kalmasıdır.

Türkiye şu anda onların istediği sıkletten daha ağır çekiyor. Biz tarihi hafızamızı kaybettiğimiz için bu ülkeleri anlayamıyoruz. "Avrupa", "Batı" diye peşlerinde yalvar yakar oluyoruz. Halbuki adamlar bizim gibi tarihi hafızasını yitirmiş değiller ki. Ta yüreklerinin en dibine yerleşmiş bir "Türk korkusu"na düşer olmuşlar. Atamadılar! Selçuklular Anadolu'yu, Osmanlılar Balkanları Haçlı sürülerine mezar ettikten beri bu korkuyu taşıyorlar.

Kıbrıs'ı elimizden almak için bitmez tükenmez yalan, dolan, dalaverelerle tepemize binmek istemelerinin en büyük sebebi budur. Türk askeri -Kurtuluş Savaşı'ndaki varlık ve yokluk mücadelesi ayrı tutulduğu takdirde- belki yüzyıllardır ilk defa hristiyanların kontrolündeki bir toprağa el atmıştır. Bunu hazmetmelerini beklemek ahmaklıktır. "Uluslararası hukuk" falan hikâye.

Binaenaleyh 90'lı yıllarda bıçak boğazımıza dayanmış iken Kuzey Irak'a yapılan haklı operasyonlarımız esnasında ortalığı ayağa kaldırmalarının sebebi de budur.

Siz sanıyor musunuz ki; Türk ordusu parmak ısırtacak yetenek ve becerilerle terör yuvalarını dağıtırken, adamlar gıpta ile yerlerinde oturuyorlar. Hayır!

Şuna emin olabilirsiniz ki hasetlerinden çatır çatır çatlıyorlar, yüreklerinin derinlerindeki korku ateşinin üzerindeki küller uçuşuyor.

Bu yüzdendir ki; hususiyetle son 10 yıldır hedeflerindeki en büyük düşman "Türk'ün askeri"dir.

Kuzey Irak Meselesi:

Ermeni meselesinde olduğu gibi bu meselede de küffar, elinde ajandası ile hareket ediyor. Bir planı var; "Hangi tarihte ne yapılacak, kim ne konuşacak, terör yandaşları ne zaman nasıl fitlenecek!"

Biz de oturduğumuz yerden şaşırıp kalıyoruz, "Ortada fol yok yumurta yok; bu isyan provaları nereden çıkıyor, bu pervasızlıklar nereden türüyor?" diye.

Bu "Kuzey Irak Meselesi" nihayete ermiş değil! "Bak Amerika bize destek vermeye başladı!" diye sevindirik olanlar kördür, ahmaktır.

Adamlar PKK'yı dağdan indirip siyasî taviz kopartmayı ümit ediyordu. Belki de bunun için söz de almışlardı. Nitekim dikkat ederseniz "Gelsin siyaset yapsınlar." yollu sözler ortalıkta dolaşmaya başlamıştı.

Ancak Türk ordusunun -bizzat NATO ve Amerikan Komutanlarının ifadesi ile- "Mükemmelden öte kusursuz!" hava ve kara operasyonları planları bozdu. "Masaya oturun!" baskısı kuramadılar.

Ancak görüyorsunuz; Avrupa'nın Amerika'nın akıl hocalığı eşliğinde "açılımlar" yaptığını zanneden gafiller sayesinde fitne aldı başını yürüdü. Hem terör zihniyetinin yeşermesi için her türlü gaflet ve dalalet sergilendi hem de bu iş askeri operasyonlarla halledilemiyor propagandası beraberinde yürütüldü. Evet bu işi askeri operasyonlar olduğu için halledemiyorlar. Yoksa çoktan bu mesele Avrupa ve Amerikanın istediği şekilde hal edilmiş olurdu.

Adamlar herhalde bize bir tarafları ile gülüyorlardır. Terör örgütünün liderini Avrupa istedi diye, Amerika'ya söz verdik diye beslemeye devam ediyoruz. Yetmiyor adam adasından örgütünü yönlendirmeye devam ediyor. Yetmiyor, hapishaneden adam çıkartıp meclise gönderiyoruz. Yetmiyor, eleman kürsüye çıkıyor "İki yıl sonra Apo'yu aramızda göreceğiz." diyor. Bir "Terör örgütü ile bağlantım var!" diye alenen bas bas bağırmediği kalan insanlar siyaset yapıyor, belediye başkanı oluyor. Dağdaki teröristin akrabaları belediyeye torpilli işçi olarak giriyor, terörist cenazeleri belediye imkanları ile merasime tabi tutuluyor. ... Liste böyle devam ediyor.

"Diyarbakır'da 5'i çocuk 7 kişinin hayatını kaybetmesine ve 76 kişinin de yaralanmasına yol açan bombalı saldırıyı gerçekleştiren Erdal Polat'ın itirafları dinleyenleri şaşırttı.

HADEP'e gide gele terörist olmuş

2000 yılında İstanbul'a gittiğini ve Küçükçekmece HADEP ilçe binasına gidip gelmeye başladığını belirten Polat, kendisine terör örgütü propagandasının yapıldığını, örgüt sempatisi kazandıktan sonra Diyarbakır'a döndüğünü söyledi." (13 Mart 2008)

Bu terörist devşirme ve yetiştirme faaliyetini legal çatı altında yapılmasına bile göz yumulmasına hâlâ devam ediliyor. Hatta adamlar işi iyice azıttılar.

"Terörist C.K. 7 PKK'lının öldüğü, kendisiyle birlikte 4 kişinin yakalandığı çatışmadan Roj TV muhabiri Halil Uysal'ın kaçarak kurtulduğunu söyledi." (DHA, 6 Mart 2008)

Şu Roj TV ve benzeri fitne kanallarının zararlarının her şeyden daha büyük olduğunu, çok değil 20 yıl içinde medyatik harp yöntemleri ile Kürtlerin Ermeniler gibi kin deryasına gömülmeye çalışıldığını daha önce de yazmıştık.

"Genelkurmay Başkanlığı'nın internet sitesinden duyurduğu Bingöl'de 10 PKK'lının öldürüldüğü olayla ilgili Bingöl Valisi İrfan Balkanlıoğlu ilginç bir açıklama yaptı. ... "Ele geçirilen bu teröristlerin büyük çoğunluğunun yabancı ve sünnetsiz olduğu yapılan ilk inceleme ve tıbbi araştırmada ortaya çıkmıştır...." (AA, 6 Şubat 2008)

Küffar başımıza çorap örmek için fırsat kolluyor. Bir çorap uymazsa başka çorap uydurmaya çalışıyor.

"PKK El Kaide ile ittifak mı kurdu?

İki ay önce ... PKK ile El Kaide arasında farazi ortaklıklar inşa etmeye çalışıldığını, Türkiye'nin Güneydoğusu için benzer senaryoların gündeme taşındığını belirttim. Bu çevreleri bugüne kadarki icraatlarından tanıyoruz.

Şimdi 13 Mart tarihli şu haberi birlikte okuyalım:

'Irak'taki el Kaide ile PKK liderleri arasında koordinasyon müzakereleri başladığı öne sürüldü. Katar'da yayınlanan El Arab gazetesi, Irak'taki El Kaide oluşumu Irak İslam Devleti ile PKK arasında 'askeri koordinasyon ve işbirliği' görüşmelerinin başladığını yazdı. El Kaide liderlerinden Şeyh Ebu Halil Bahadili, gazetenin Bağdat muhabirine yaptığı açıklamada, muhtemel anlaşmanın ayrıntılarını anlattı. El Arab'ın dünkü sayısında yer alan iddiaya göre PKK, El Kaide savaşçılarının Diyala, Musul ve Kerkük'te sığınmalarına yardımcı olacak, örgüte silah yardımıyla bulunacak. PKK ayrıca, örgütün Kuzey Irak'tan geçişini kolaylaştıracak. El Kaide ise bunun karşılığında PKK'ya istihbarat desteği verecek. Bahadili, PKK ile müzakerelere başlamalarının bu örgütle aynı ideolojiye sahip oldukları anlamına gelmediğinin altını çizdi.'" (İbrahim Karagül, 14 Mart 2008)

Şimdi bir de asker dağda eli silahlı teröristle harp etmemiş olsa olacakları düşünebiliyor musunuz? Bu iş silahla olmuyor propagandasının gerçek maksadı işte budur.

Kara Harekâtı'nın Başarısı:

Operasyon o kadar yerinde ve o kadar başarılı oldu ki, şöyle nakledeyim: **"Bush'a ihtar oldu, ağır tokat oldu. PKK büyük darbe aldı. Hainler bundan ders aldılar."**

Genelkurmay açıklamasında **"Örgütün kalpgâhi Zap kampı hedef alınmıştı."** bilgisi veriliyordu. Zap kampı hakkında bir teröristin şu itirafları elde edilen başarının önemini ortaya koyuyor:

"Kara hareketini PKK istiyordu

... Herekol Dağı'nda 7 teröristin öldürüldüğü çatışmada ... Yakalanan PKK'lılardan C.K., ... şunları anlattı: '... Ben Zap kampındayken PKK'lılar, güvenlik güçlerinin kara hareketi yapmasını çok istiyordu. Çünkü askerlerin çok kayıp vereceğini hesaplıyor ve buna göre tedbir alıyorlardı. Amerika, İsrail ve Irak menşeli çok sayıda silah ile Stinger marka füzeler Zap'ta mevcut. Ayrıca Kuzey Irak'taki kamplarda yerin 7 metre altında savunma sığınakları var. Bu sığınaklar Kobra helikopterler ile uçakların bombalanmasına karşı yapıldı.'" (DHA, 6 Mart 2008)

"Terörle Mücadele Mükemmelliyet Merkezi'nin gerçekleştirdiği Küresel Terörizm ve Uluslararası İşbirliği Sempozyumu öncesinde Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt ile ayaküstü sohbet etme olanağı buluyoruz... bana söylediği bir söz işin askeri yönü açısından önemli: 'NATO Kuvvetler Komutanı Orgeneral Mattis az önce söyledi, sen çılgın mısın, o coğrafyada o iklim koşullarında hareket yapılır mı diye... O fotoğraflardaki çocuklar böyle büyük bir iş başardılar...'" (Ardan Zentürk, 11 Mart 2008, Star)

"TSK'nin sınır ötesi operasyonunda üç kurşunla yaralanan Denizlili Komando Er Ali Karagöz, tedavisinin ardından geldiği baba evinde alkış ve gözyaşlarıyla karşılandı. ... Operasyonun çok başarılı geçtiğini belirten Ali Karagöz, 'Boşuna uğraşıyorlar. Onların başarılı olması mümkün değil. Onları çok kötü vurduk' dedi." (11 Mart 2008)

"NATO Komutanı Mattis 'harekati' star'a değerlendirdi. NATO ve Avrupa'daki Amerikan Kuvvetleri Komutanı Gen. James Mattis'i ... Mehmetçik fotoğraflarını incelerken buluyoruz... NATO'nun en üst komutanından hareketi değerlendirmesini istiyoruz. İşte söyledikleri:

"Türk meslektaşlarımdan aldığı karar, askeri açıdan çok cesur bir karardır. Bu tür bir coğrafyada ve bu iklim koşullarında harekate karar vermek, büyük bir hazırlığı ve kararlılığı işaret etmektedir. Türk ordusunun bu hareketini bütün yönleriyle çok yakından izledik ve planlamasının mükemmel ötesinde kusursuz ve sonuçlarının da tahmin edilenin ötesinde olduğunu gördük. Bu hareketle ortak düşmanımız PKK kolay tamir edilemez bir yara almıştır.

Bu koşullarda bir harekate kalkışıp başarılı olmanız için öncelikle askerinizin çok iyi eğitim almış olması gerekir. Her askerle bu işi yapamazsınız. Eğer askeriniz iyi eğitilmiş değilse düşmandan önce hava koşulları onların tamamını yok eder. ... Askerin bu harekatta sergilediği eğitim düzeyi çok etkileyici..." (11 Mart 2008, Star)

"Bükreş'te yapılacak Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi öncesinde Brüksel'de Türk gazetecilere bilgi veren NATO Genel Sekreteri Jaap de Hoop Scheffer, ... 'Türkiye, teröristler asimetrik yolları kullansalar da PKK ile çok iyi başa çıkabildiği izlenimini veriyor.' dedi." (AA, 18 Mart 2008)

Amerika'nın Haberi:

Biliyorsunuz operasyon hakkında "Amerika istedi girdik, Amerika istedi çıktık." şeklinde büyük tartışmalar yaşandı. Silahlı kuvvetler bu yorumlara çok içerledi ve tepki gösterdi. İşin aslını Zaman gazetesinin Washington muhabirinden okuyalım:

"Türk ordusu Bushu nasıl uykudan etti?"

Güneş Operasyonu'nun bombardıman safhasının başladığı saatler ABD'de 21 Şubat Perşembe sabaha karşı vakitlerine tekabül ediyordu. Amerikalı yetkililer ancak olağanüstü durumlarda başvurulacak bir şeye karar verdi.

Ve başkomutan George W. Bush, uykudan uyandırılarak Türk ordusunun Kuzey Irak'a büyük bir operasyon düzenlediği kendisine iletildi.

Washington'ta çok güvenilir bir kaynaktan edindiğimiz bu bilgi, ABD'nin olayı ne derece önemseydiğini ve sürprizle karşıladığını gösteriyor. Aslında taraflar dar alanlı, kısa süreli, 'gir-çık' türü kara operasyonları yapılmasına önceden prensipte anlaşmışlardı. Amerikalılar için operasyonun tam vakti, kapsamı ve süresinden yeterince erken haberdar edilmemeleri sürpriz oldu.

Bu sürprize en çok kızan, şüphesiz dünyadaki tüm askerler gibi sürprizlerden hoşlanmayan Amerikan ordusu idi. Hele kontrolsüz sinek bile uçurmamaya çalıştıkları Irak'ta Türkler bunu kendilerine nasıl yapabildirdi? 1 Mart 2003 tezkere krizinden beri Pentagon'da çoklarının Türklerden ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nden zaten sıdkı sıyrılmıştı. O gün bugündür Kuzey Irak'ta açık ve örtülü Türk askeri varlığı istemiyorlardı.

Pentagon'un NATO işlerinden sorumlu Avrupa Komutanlığı'nın (EUCOM) Türkiye'ye nispeten müzahir tutumuna rağmen, Irak işlerini deruhte eden Merkez Komutanlığı (CENTCOM) Washington'da Ankara'nın PKK taleplerine takoz koyanların başını çekiyordu.

... Amerikalıların gönülsüzce uyguladığı 5 Kasım mutabakatı, iki NATO müttefiki ordunun güvensizlik yarasına sadece pansuman olabildi. Taraflar son Kuzey Irak operasyonundan karşılıklı şüpheleri derinleşerek çıktılar. Hava operasyonları devam etse de, muhtemel yeni kara operasyonları konusunda ABD'nin tutumunu şimdiden kestirmek zor. Türkiye, özellikle TSK için bir gurur meselesi haline gelen yeni kara operasyonları için bastıracaktır. Amerikalılar ise Başkan Bush'u tekrar uykusundan etmeyecek şekilde bir operasyonel iletişim ve şeffaflıyet güvencesi ile 'siyasi çözüm' yönünde işaretler almadan kolay kolay evet demeyecektir." (Ali H. Aslan, Washington-Zaman, 10 Mart 2008)

Bildiğimiz gibi Türk ordusu Kuzey Irak operasyonlarına devam etme konusunda çok kararlı. Büyük bir değişiklik olmazsa bu yaz aylarının çok sıcak geçeceğini tahmin etmek hiç de zor değil.

Hararet artıyor.

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

TARİHTEN SAYFALAR

Altı Yüz Seksen İki Yıl Önce, 6 Nisan 1326'da Osmanlı Hâkimiyetine Giren;

Bursa "Harp"le mi, "Sulh"le mi Fethedildi?

Altı yüz seksen iki yıl önce, Osmanlı Devleti'nin henüz kuruluş yıllarında Osmanlı hâkimiyetine giren Bursa, o günden bugüne dek bir Türk şehri olarak kalmış, hatta bir dönem Osmanlı Devleti'ne başkentlik dahi yapmıştır. Şu kadar var ki, bugüne kadar bu eski Osmanlı şehrinin "sulh" yoluyla mı, yoksa "savaş" yoluyla mı fethedildiği hep tartışma konusu olmuş, bu konudaki belirsizlik şimdiye kadar geçerliliğini korumuştur.

Bursa'nın fethiyle ilgili karanlıkta kalan diğer bir nokta ise, Osman Gâzî'nin sefere katılıp katılmadığı meselesidir ki, bu konudaki ihtilâf da asırlardan beri devam etmektedir. Nitekim ünlü Osmanlı müverrihi Kemâl Paşa-zâde: "*Burûsa hisârınuñ keyfiyyet-i fethinde rivâyet arasında çok hilâf var; 'Osmân Hân mı feth itdi, yohsa oğlu Orhân mı, rivâyetlerinde ihtilâf var.'*" diyerek buna işâret etmiştir.⁽¹⁾

Mevcut kaynaklar dikkatle incelendiğinde açıkça görülür ki; her iki rivâyetin de dışarıdan çelişkili gibi görünmesi, aslında kaynakların dikkatle gözden geçirilmemiş olmasından ve aralarında ciddî bir bağ kurulamamasından ileri gelmektedir.

Osman Gâzî, Vasiyetiyle Oğlu Orhan'ı Bursa'nın Fethine Teşvik Etmmişti!..

Kemâl Paşa-zâde'nin "**Tevârih-i Âl-i 'Osmân**" adlı eserinin "**I. Defter**"inde yer alan rivâyete göre; Osman Gâzî yaşı iyice ilerleyip de günâ-gün tâkatten düştüğünü hissedince "*ölecegin bildi, oğluna vasiyyet kıldı*",⁽²⁾ Şehzâde Orhan'ı Bursa önüne getirerek fethine açıkça teşvik etti; ona "*kal'anuñ içindeki kurşun örtülü manastırı gösterüb: 'Beni şol görinen Gümüş Kubbe'nüñ altında defn idesün!' didi.*"⁽³⁾

Sultan Osmân'ın bu manastırdan "*Gümüşlü kubbe*" diye söz etmesi şu sebeptendi ki; "*Ol vakit kâfirler manastırı yiñi örtmişler-idi, gümüş-gibi yalabırdı, irâkdan gören gümüş sanurdu.*"⁽⁴⁾

Osman Gâzî'nin bu vasiyeti aslında kuru bir teşvikten ibâret değildi, Bursa'daki "*hisârınuñ feth olacağı tarik-ı ilhâmla (ilham yoluyla) âña ilâm olunmuşdı ki, bu kelâmı âña söyledi.*"⁽⁵⁾ Kabrinin yerini, fethedileceğini henüz kimsenin bilmediği bir şehirde tâyin etmişti ki, bu hâl onun velâyet ve ferâsetini gösteren apaçık bir kerâmetten ibâretti.

Nitekim Kemâl-Paşa-zâde işin bu yönüne:

"Cenâb-ı Hakk'dan olub ilhâm âña

Kal'anuñ fethi olur ilâm âña." diyerek açıkça işâret etmiştir.⁽⁶⁾

Osmân Gâzî bu sözüyle hem oğlunu Bursa'nın fethine teşvik etmiş; hem de ona, mücâdeleden geri kalmadığı taktirde bu şehrin, eninde-sonunda mutlaka ele geçirileceğini haber vermişti.

Bursa "Harp"le mi, "Sulh"le mi Fethedildi?

Osman Gâzî, Bursa çevresinde ard arda yaptığı fetihlerden sonra, nihâyetinde Bizans'ın üç büyük şehrinden biri olan bu beldeyi fethetmek için şehri dört bir yandan abluka altına almış, yıllar süren bu abluka nedeniyle şehirdeki kâfirler açlıktan birer birer kırılmaya başlamıştı.

Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'nde kayıtlı anonim bir "**Tevârih-i Âl-i 'Osmân**" nüshasında yazdığına göre; "*bir gün 'Osmân Şâh Gâzî Burûsa kal'asınıñ tamâm kudretleri kalmayup bî-mecâl oldukların*" işitip de, şehrin "*fethi için niyyet itdüklerinden soñra, ayaklarınıñ zahmeti hareket idüp kendüler nefsi-i şerifleri ile varmağa iktidârları olmaduğı ecilden oğlu Orhân Beğ'i kendü yirine*" kumandan tâyin edip: "*Ey nûr-ı dîdem! Gel saña 'asker koşub Burûsa kal'ası üzerine göndereyüm,*

ümmiddür ki Hazret-i Hâliku'l-kevneyn'üñ 'inâyeti ve Resûlü's-sakaleyn Muhammed Mustafâ - salla'llâhu 'aleyhi ve sellem-inüñ mu'cizâtıyla kal'ayı ve ol diyârları feth idesün!' didükde Orhân Beg dahi hemân-sâ'at ayâğ üzere durup, 'Osmân Şâh Gâzî'nüñ kademinde bâş koyup: 'Fermân Sultân'imuñdur, dîn-i İslâm yolına cânım ve bâşım fedâ olsun!' didükde, Osmân Şâh Gâzî dahi oğlı Orhân Beg'e bî-hadd (haddsiz) tahsînler ve âferînler idüp" ordusunun başına geçirmişti.⁽⁷⁾

Peki Bursa "harp" yoluyla mı, "sulh" yoluyla mı fethedilmişti? Osmân Gâzî bu fethetme işiştirâk etmiş miydi, yoksa iddiâ edildiği gibi, Bursa'ya hiç gelmeyip Söğüt'te mi beklemişti?

İşte bu noktada Aşık Paşa-zâde, Neşrî, Rûhî Çelebi, Kemâl Paşa-zâde ve diğer kaynakların birçoğu, şehrin "sulh" yoluyla alındığını gösteren bir rivâyetin etrâfında birleşirler.⁽⁸⁾ Meselâ Rûhî Çelebi, diğer müverrihlerin de ortaklaşa naklettiği bu rivâyete göre Bursa'nın "sulh" yoluyla fethedildiğine işâret ederek: "*Orhân toğrı Bursa'ya varub Biñar-başı'nda kondı, ândan Orhân Gâzî Mihâl'ı gönderdi, hisârı istedi. Burûsa tekvurı dahi 'ahd diledi ki zarârları yitişmeye, 'ahd idüb hisârı teslîm itdi; bunlar dahi hisâra âdemler koyub, tekvurı kendü âdemlerine koşub, Gemilük'e getürüb İstanbul'a gönderdiler.*" der.⁽⁹⁾ Diğer târihçiler de Rûhî Çelebi gibi yalnızca "sulh"ten sözedip aynı rivâyeti tekrâr ederler.

Şu kadar var ki Neşrî "**Kitâb-ı Cihân-nümâ**"sında "sulh"le ilgili rivâyeti naklettikten sonra, Bursa'nın fethinin "harp" yoluyla gerçekleşmiş olduğunu ve savaşta Osman Gâzî'nin de hazır bulunduğunu gösteren daha "sahîh" bir rivâyetten sözederek şöyle der: "*Ammâ esahh (en sahih) nakil ba'zı sikâtdan (güvenilir kimselerden) alınur ki, eydür: 'Burûsa hisârına düşüldükde 'Osmân bile (berâber) idi, ammâ nikris marazı (hastalığı) müstevlî olub, kal'ayı muhâsara iderken 'Osmân Gâzî Allâh emrine vardı. Kal'a üzerinden geçüb, ordudan bir kul kaçub, Burûsa tekvurına gelüb: 'Türk'üñ begi ölüb göçüb kaçdılar!' deydü haber virdi. Fi'l-hâl tekvur dahi kal'adan çıkub müsülmânlaruñ ardına düşdi. Orhân dahi 'Osmân Gâzî'nüñ meytin (cesedin) ilerü gönderüb kendü pusuya girmiş-idi, gaffletle kâfire koylub, tekvurı dahi tutub, kal'ayı feth idüb, Osmân'un meyyitini getürüb Manastır'da defn itdiler.'*"⁽¹⁰⁾ Osman Gâzî Bursa muhâsarasında vefât edince, Orhan Gâzî cesedini gizlice Söğüt'e nakletmiş ve önce geçici olarak, bugün Söğüt'te bulunan ilk kabrinde "*emânete kodı*"ktan sonra,⁽¹¹⁾ fetih müyesser olur olmaz "*vasıyyeti mücebince Manastır'da, kubbenüñ altında defn*" etmiştir.⁽¹²⁾

Osmanlı târihçilerinin en büyüğü olan Kemâl Paşa-zâde de, "**I. Defter**"de Bursa'nın "sulh" yoluyla alındığını gösteren yukarıdaki rivâyeti naklettikten sonra,⁽¹³⁾ Neşrî'nin az önceki rivâyetinin kaynağına kadar inerek, başka bir başlık altında⁽¹⁴⁾ şehrin "harp"le fethedildiğini gösteren kıssayı nakletmiştir. Şu kadar var ki, onun burada verdiği bilgi Neşrî'ninkinden daha ayrıntılı ve daha geniştir.

Müellifin ifâdesine göre; "*Orhân Beg Bûrusa'nuñ üzerine varub*" kale halkını teslim olmaya dâvet edince, "*tekvur da'vete icâbeti 'Osmân Hân'ıñ*" gelmesine bağlı tutumuştur.⁽¹⁵⁾ "*Ol sebebden 'Osmân Hân za'f-ı kuvveti nihâyetde ve kût-ı za'fı şiddetde iken, hezâr (bin türlü) zahmet ve meşakkatle*" Bursa'daki "*hisârıñ üzerine getmiş-idi.*"⁽¹⁶⁾

İşte burada oğluna "Gümüşlü kubbe"yi göstererek, kendisini oraya defnetmelerini vasiyet eden Osman Gâzî; henüz şehir fethedilmemişti ki, ansızın ebedî âleme göç etti.⁽¹⁷⁾ Hâl böyle olunca "*Orhân Beg, seher-gâhda atasınuñ meyyitin alub Söğüt ilinden yaña getdi, sipâhuñ karâsiyla tabûtı ilerü gönderüb, kendü pusuya girmek tedbir itdi.*"⁽¹⁸⁾ Ardından "*bu niyyet*"le "*hisâr üzerine çekildi ve küffâra meydan virdi, Köse Mihâl'le ve Koñur Alp'le*" birlikte "*girüde pusuya girdi. Bunlar añsuzun hisâr üzerinden geçüb-geldükleri yolu tutub gidicek*", Osmanlı askerinin çekildiğini sanan "*tekvur mağrûr olub, piyâdeden ve süvârdan*" çok sayıda erle, "*atı hâzır bulunan kâfirle çıkub ardlarına düşdi; hisârdan biraz uzayacak iki taraftan pusu eri çıkdı ve ardlarını kesdi, belâ arusu küffâr-ı bed-girdârıñ başına üşdi. Tekvur-ı makhûri depeleyüb, taşrada bulunan küffârı kökün kese-kırdılar; hisârdan savâş ider kimse kalmamışdı, gâzîler içine koylub*" kaleyi hemen teslim aldılar.⁽¹⁹⁾

Kemâl Paşa-zâde'ye göre, Bursa'nın "*kahr-ile feth olmış*" bulunduğunu gösteren⁽²⁰⁾ delillerin en büyüğü şudur; "*Hisâr dârü'l-İslâm oldukdan soñra, içinde imâret-i küfrden (kâfirlerin binâlarından) ne eser görülmüş, ne nişân bulunmuşdur.*"⁽²¹⁾ Bu durum da açıkça göstermektedir ki, Bursa "sulh" ile değil, "harp" ile fetholunmuş; daha doğrusu önce şiddetli bir savaşa sahne olmuş, şehir düşünce de içindekiler ister istemez "sulh" istemeye mecbur olmuştur.

Bu rivâyetler, Bursa'nın "harp" yoluyla fethedildiğini açıkça ispat ettiği gibi; ayrıca Osman Gâzî'nin Söğüt'te ve Bursa'da neden iki ayrı kabri bulunduğu konusuna da açıklık getirmektedir.

Neşrî'nin ve Kemâl Paşa-zâde'nin bu rivâyetleri olmasaydı:

"Osman Gâzî Söğüt'te değil de Bursa kuşatmasında öldüyse, Söğüt'teki kabre nasıl defnedilmiştir?" sorusu akla gelebilirdi. Fakat onun naaşının Orhan Gâzî tarafından gizlice, geçici olarak Bursa'dan Söğüt'e nakledildiğini gösteren rivâyetler bu müphem noktaya netlik kazandırmakta, bu husustaki şüpheleri tamâmen ortadan kaldırmaktadır.

Oruç Beg'in Kaynaklar Arasındaki İhtilâfı Gideren Rivâyeti:

Oruç Beg'in "**Tevârih-i Âl-i 'Osmân**"ında, yukarıdaki rivâyetler arasındaki ihtilâfı tamâmen ortadan kaldıracak çok önemli bir rivâyet yer almaktadır. "**Oruç Beg Târîhi**"nin bugün ortaya çıkan çok eski bir nüshasında Bursa'nın fethi şöyle anlatılır: "*Osman Gâzî oğlu Orhân'ı Burûsa fethine gönderdi, Burûsa'ı hisâr itdiler, egirdiler. Kâfirler 'âciz kalmıştıdı acılıktan. Köse Mîhâl kim, adı 'Abdullâh' idi ve Turgûd Alp'i bile koşdı, Burûsa üzerinde 'azîm cenk itdiler. Burûsa tekvurına 'Barsak' dirler-idi, 'âciz olub, soñra Orhân'ıla sulh olunub barışıldı, hisârı virdi. 'Ahd-ile, peymân-ile tekvurı çıkıdı, oğlıyla-kızıyla, mâlıyla-esbâbıyla İstanbûl'a gitdi; bir habbesin almadılar, Orhân Gâzî Burûsa'yı feth itdi.*"⁽²²⁾ Burada açıkça görüldüğü üzere; Oruç Beg önce büyük bir "*harp*"ten, sonra da "*harb*"in akabinde yapılmış bir "*sulh*"ten söz etmiş; sulhün şiddetli bir çarpışmadan sonra yapıldığını belirterek rivâyetler arasındaki ihtilâfı gidermiştir.

Oruç Beg'in naklettiği bu rivâyet aynı şekliyle, F. Giese tarafından neşredilen Anonim "**Tevârih-i Âl-i 'Osmân**"da da yer almaktadır.⁽²³⁾

Bu rivâyetler dikkatle incelendiğinde, Bursa'nın "*sulh*" yoluyla fethedildiğini gösteren rivâyetle, şiddetli bir savaştan sonra fethedildiğini, Osman Gâzî'nin orduyla birlikte Bursa önlerine kadar geldiği gösteren rivâyet arasında aslında herhangi bir çelişki ve ihtilâf bulunmadığı, bu durumun rivâyetlerin bâzı müverrihler tarafından eksik aktarılmasından kaynaklandığı rahatlıkla anlaşılabilir.

Bursa'nın fethi hakkında, yukarıda saydığımız kaynakların önce "*harb*"e, sonra "*sulh*"e işâret ettiğini ve bu rivâyetlerin birarada değerlendirilmesi gerektiğini, "**Oruç Beg Târîhi**" ve Anonim "**Tevârih-i Âl-i 'Osmân**"da yer alan bu rivâyet, şüpheye imkân bırakmayacak bir biçimde tasdik etmektedir.

(1) Kemâl Paşa-zâde, "**Tevârih-i Âl-i 'Osmân**", I. Defter, Millet Ktp. Ali Emîrî, Tarih, nr.: 30, vr. 33^a.

(2-3) Kemâl Paşa-zâde, a.g.e., vr. 33^b.

(4) Mehmed Neşrî, "**Kitâb-ı Cihân-nümâ**", c. 1, s. 144. Haz.: F. R. Unat - M. A. Köymen, TTK yayını, Ankara, 1949.

(5-6) Kemâl Paşa-zâde, a.g.e., vr. 33^b.

(7) Anonim "**Tevârih-i Âl-i 'Osmân**", TSMK, Revan, nr.: 1099, vr. 8^a.

(8) Krş. Âşık Paşa-zâde, "**Tevârih-i Âl-i 'Osmân**", s. 29, Âli Beg neşri, Matba'a-i Âmire, İstanbul, 1333; Mehmed Neşrî, a.g.e., c. 1, s. 130-136; Rûhî Çelebi, "**Târîh-i Rûhî**", s. 382-383. Haz. Y. Yücel - H. E. Cengiz, Belgeler, c. XIV, sy.: 18. TTK süreli yayını, Ankara, 1992; Kemâl Paşa-zâde, a.g.e., vr. 32^b-33^a.

(9) Rûhî Çelebi, a.g.e., s. 382-383.

(10-12) Neşrî, a.g.e., c. 1, s. 144.

(13) Kemâl Paşa-zâde, a.g.e., vr. 32^b-33^a.

(14) Kemâl Paşa-zâde, a.g.e., vr. 33^a.

(15-19) Kemâl Paşa-zâde, a.g.e., vr. 33^b.

(20-21) Kemâl Paşa-zâde, a.g.e., vr. 34^a.

(22) Oruç bin Âdil el-Edirnevî, "*Tevârîh-i Âl-i 'Osmân*", Yapı Kredi Sermet Çifter Arş. Ktp. nr.: 773, vr. 13^a. Bu rivâyete "Oruç Beg Târîhi"nin diğer nüshalarında da rastlanmakla birlikte, rivâyet en tam şekliyle bu nüshada yer almaktadır.

(23) Dr. F. Giese, "*Anonim Tevârîh-i Âl-i 'Osmân / Die Altosmanischen Anonymen Chroniken*", s. 13, bas. Breslau, 1922

[| Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

YANLIŞLARA DÖNÜŞEN KAYGILARIMIZ

Manevî eğitimde büyük eksiklikler ve aksaklıklar olduğu için çok zor koşullarda çocuk yetiştiriyoruz.

Yaşadığımız hızlı toplumsal değişime paralel olarak maalesef değer yargılarımıza, örf ve adetlerimize bakış açımız bozuluyor. Yanlış inanışlar, -zararlı alışkanlıklara sahip kişilerin sayısının artmasıyla beraber- toplumumuzdaki suç işleme oranının artmasına ve suç işleme yaşının çok küçük yaşlara kadar inmesine sebep oluyor. Bu nedenle genç kuşaklarımız için beslediğimiz umutlar ve hayallerin yanında haklı olarak daha çok "kaygılarımız" var.

Fakat bizler, kaygılarımızın "yanlışlara" dönüşmemesine dikkat etmeliyiz. Örneğin; özellikle büyük şehirlerde çocuk yetiştiren ebeveynler yolda giderken, kötü trafik şartlarından dolayı küçük çocuklarının ellerinden tutmalarını isterler. Normal olarak onlar için "kaygılanırlar". Fakat "Elimden tutmaz isen, kafanı kırarım şimdi!" cümlesi ile ebeveynin endişesi, kaygısı bir "yanlış" dönüşmüş olur. Bunun yerine çocuğumuza trafik kazalarını anlatıp, çocuğunuzun sizden korktuğu için değil, trafik kazalarından korktuğu için elinizden tutmasını sağlayabilirsiniz. Sonuçta iki davranış aynı gibi gözükse de, ikisi de çok ayrı duygularla; biri inanarak, isteyerek, içten gelen, diğeri de anlamadan, dayatma ile, isteksizce yapılan davranışlardır.

Çocuklarımızın eğitiminde bu gibi yanlış hareketler yapmaktan kaçınılmalıdır. Özellikle manevî eğitimde yapılacak hataların vebali ve sorumluluğunun da bize ait olduğunu unutmamalıyız. Bu konuda yapılabilecek hataları şöyle sıralayabiliriz:

- Küçük yaşlardaki çocuklara, (mükellef olduklarında yapmazlar korkusu ile) mükellef olmadıkları dini görevleri yüklememeliyiz. Örneğin: 6-7 yaşlarındaki bir kız çocuğuna örtüyü "sevdimmek" yerine, "Baban başını açık görürse karışmam." diyerek, "baba korkusu" ile zorla ve tehditle başörtüsü taktırmak ne derece doğru olabilir? Çocuklarımıza dinî vazifeleri sevdirmeye itina göstermeliyiz. Çünkü ancak "Allah sevgisi" ile yapılan amel daimi olacaktır.

• İlkokula yeni başlayan bir çocuğumuzun -hususiyetle kızlarımızın- ahlâk ve örfümüze göre hareket etmesini beklerken "En güzel oyun, kız arkadaşlarıyla oynayacağı oyunlardır." veya "Erkekler erkeklerle oynarsa, kızlar kızlarla oynarsa güzel olur." diye nasihat etmek suretiyle doğru davranışa gönüllü yönelmesine gayret etmeliyiz. Sebebini anlayamayacağı küçük yaşlarda yasaklarla çocuğumuzu yönlendirmeye çalışırsak, yasağa karşı ilgi duymasına yol açabilir, aynı zamanda istemeyerek de olsa kendini sınıf arkadaşları ile oynarken bulan çocuğumuzun tedirginlik ve suçluluk duygusu yaşamasına sebep olabiliriz. Teşvik ve yasakların dengesini ve zamanını ayarlamaya dikkat etmeliyiz.

• Okula yeni başlamış bir çocuğa "Okuyup da ne yapacaksın?" gibi sözlerle farkına varmadan "sorumsuzluk" aşılama yerine vazifesini yapması gerektiğini söylemeliyiz. Çocuğumuzun geleceği hakkındaki planlarımızı vazife bilincini köreltmeden uygulamaya çalışmalıyız. Zira aksi halde bütün işlerinde ve manevî vazifelerinde de sorumsuzca hareket edebilirler. Çocuklarımıza hem maddî hem de manevî sorumluluklarını hatırlatmalı ve "sorumluluk" aşılama adına onlara elimizden geldiği kadar yardımcı olmaya çalışmalıyız. Zira bugünün sorumsuz öğrencisi, yarının sorumsuz annesi veya babası olabilir. Ayrıca çocuklarımızı "Bozuk toplumun tehlikelerinden koruyacağım!" derken başı boş bırakmak, televizyonun başında saatlerce oturmasına göz yummak gibi bir yanlışa da düşmemek lâzımdır. Onları meşgul edecek faydalı faaliyetlere teşvik etmeli, elimizden geldiği kadar eğitimlerine bir okul disiplini içinde evde de devam etmeye çalışmalıyız.

Hiçbir zaman unutmayalım; "Ağaç yaşken eğilir."

Bu nedenle ebeveynler olarak görevimiz küçük yaşlarda "büyük sevgilerle" manevî eğitim verebilmek için "çalıştıkça çalışmalıyız". Küçük yaşlardaki "vicdanların eğitimi"ne en büyük engel "Küçüktür boş ver!" anlayışıdır. Bu yönde gösterilmeyen çabaların ileride "büyük endişelere" dönüşmesi çok normaldir. Daha sonra kaygılarını ve endişelerini sıkı kurallar, sert koşullar ve fiziksel yaptırımlarla kontrol altına almaya çalışan ebeveynler, kaçan treni yakalamaya çalışan insan durumuna düşerler. Ya da "Ekilmemiş tarladan ekin bekler gibi" bekler dururlar.

Çocuklarımız bize Allah-u Teâlâ'nın emanetleridir, hediye-i ilâhî'dir. Onlara olan sevgimiz ve korumacılığımız onların maddî ve manevî kişilik gelişimine zarar vermemelidir.

Hazret-i Allah'ın yardımı, izni ve lütfu ile çocuklarını İlâhî ahkâm mucibince terbiye edenlerden olmak ümidi ile...